

STATKI MOLOCHY

PLAGA OCEANÓW

Szkodliwy wpływ wielkich koncernów połowowych na rybołówstwo Unii Europejskiej oraz zasoby naturalne światowych mórz i oceanów

GREENPEACE

SPIS TREŚCI

4 STRESZCZENIE	37 WŁAŚCICIELE STATKÓW MOLOCHÓW MAJĄ OGROMNY WPŁYW NA POLITYKÓW	58 Cornelis Vrolijk FZN	78 Norma Mary
7 STATKI MOLOCHY – WSZYSTKO, CO NAJGORSZE W NASZYM MODELU RYBOŁÓWSTWA	41 ZRÓWNOWAŻONE POŁOWY TO PRZYSZŁOŚĆ	60 Eirado do Costal	80 Odin
13 STATKI MOLOCHY – NAJWIĘKSZE DRAPIEŻNIKI OCEANÓW	45 WIDOKI NA PRZYSZŁOŚĆ	62 Franca Morte	82 Playa de Tambo
17 POTENTACI ŚWIATOWEGO RYBOŁÓWSTWA – WŁAŚCICIELE STATKÓW MOLOCHÓW	46 POZNAJ STATKI MOLOCHY	64 Franche Terre	84 Saga GDY-150
21 STATKI MOLOCHY MONOPOLIZUJĄ ŁOWISKA	48 Albacora Uno	66 Franziska	86 Txori Argi
27 STATKI MOLOCHY DZIAŁAJĄ NA NIEKORZYŚĆ LOKALNEJ GOSPODARKI	50 Albatun Tres	68 Helen Mary	88 PRZYPISY
31 ZGARNIAJĄC PUBLICZNE PIENIĄDZE I NIE DAJĄC NIC W ZAMIAN	52 Annelies Ilena	70 Kingfisher	
	54 Artico	72 Kovas	
	56 Atlantic	74 Maartje Theadora	
		76 Margiris	

*Informacje przedstawione w tym raporcie pochodzą w całości z publicznie dostępnych danych. Greenpeace dołożył wszelkich starań, aby wyczerpująco i zgodnie z prawdą przedstawić temat, jednak zarówno znaczące braki w dostępnych danych, jak i nieprzejrzysty sposób przedstawiania informacji dotyczących wielu aspektów współczesnego europejskiego rybołówstwa mogły doprowadzić do niemożności precyzyjnego opisanie wszystkich zjawisk i faktów.

STRESZCZENIE

Zarówno Unia Europejska, jak i jej poszczególne kraje członkowskie pozwoliły na to, aby przez lata ich floty rybackie rosły w niekontrolowany sposób. Było to możliwe dzięki dopłatom pochodzącym z podatków obywateli, które kończyły zwykle w kieszeniach garstki zamożnych właścicieli koncernów zajmujących się połowami ryb na olbrzymią skalę. W 2008 roku Komisja Europejska ustaliła, że europejskie floty rybackie prowadzą połowy w tak szybkim tempie, że stada ryb nie są już w stanie się regenerowaćⁱ. Nic nie wskazuje na to, że sytuacja od tego czasu się poprawiła.

Problem nadmiernie rozbudowanych flot rybackich, które używają zagrażających środowisku naturalnemu metod połowowych, jest globalny, a jego konsekwencje są alarmujące. Nasze oceany i żyjące w nich ryby znalazły się w niebezpieczeństwie, ponieważ ogromna liczba olbrzymich statków rybackich dokonuje zbyt wielu połowów. Wielkie jednostki rybackie przynoszą także szkodę drobnym rybakom, niezagrażającym swoimi połowami środowisku naturalnemu, którzy ze względu na niemożność konkurowania z ogromnymi koncernami mają problem z utrzymaniem się na rynku.

Pomimo kolejnych deklaracji i zobowiązań ministrowie rybołówstwa z krajów członkowskich Unii Europejskiej i inni decydenci na całym świecie nie podjęli do tej pory żadnych skutecznych działań w tej sprawie.

Za lata zaniedbań w zarządzaniu europejskim rybołówstwem odpowiedzialne są przede wszystkim rządy państw członkowskich Unii Europejskiej. Międzynarodowe koncerny rybackie wykorzystują wszelkie luki prawne dla własnych celów, mimo że i do nich należy obowiązek dbania o to, by nasze wspólne zasoby ryb przetrwały dla następnych pokoleń.

Przemysł rybny robi wszystko, by obejść prawo i zmaksymalizować swoje zyski, nie zważając przy tym na przełowienie i pogarszający się stan wód. Taktyka wielkich koncernów rybackich polega m.in. na częstych zmianach miejsca rejestracji statków, pływaniu pod tzw. „tanimi” banderami, rejestrowaniu firm widm, korzystaniu z rajów podatkowych, a nierzadko silne wpływanie na decyzje odpowiedzialnych za rybołówstwo polityków. Ogromne korzyści z nadmiernej eksploatacji europejskich łowisk czerpie zaledwie

kilka koncernów. Mimo to wciąż otrzymują wielkie dotacje Unii Europejskiej, ponieważ dzięki lukom prawnym mogą wykazywać straty. Prawdziwe zyski z połowów i dopłat trafiają tymczasem na prywatne konta właścicieli koncernów. Te patologiczne działania pogłębiają wciąż kryzys w europejskim rybołówstwie i utrudniają zmiany w zarządzaniu nim.

Raport przedstawia jednak tylko zarys nieprawidłowości. Większą uwagę zwracamy na ich konsekwencje społeczne, środowiskowe i ekologiczne. Społeczności rybackie i podatnicy w krajach, w których prowadzone są połowy i w których zarejestrowane są dotowane z ich pieniędzy jednostki i firmy, nie czerpią z działalności koncernów prawie żadnych korzyści. Koncerny zapewniają bowiem zwykle niewiele miejsc pracy i odprowadzają do budżetów państw bardzo małe podatki. Ofiarą wielkich firm pierwsi padają drobni rybacy, którzy korzystają z niezagrażających środowisku metod połowowych. Wody, na których łowią, opróżniane są z ryb, w wyniku czego tracą źródło utrzymania. Dobrym przykładem tego zjawiska jest Hiszpania, w której w ciągu ostatnich 15 lat liczba miejsc pracy w przemyśle rybnym zmniejszyła się o 50 000 – częściowo także przez fakt, że modernizowano jedynie wielkie statki, a złomowano mniejszeⁱⁱ. Wpłynęło to negatywnie na poziom życia wielu ludzi, dla których tradycyjne połowy były jedynym sposobem zarobkowania.

Lokalne społeczności mogłyby skorzystać o wiele więcej, gdyby rządy i rynki promowały przyjazne środowisku połowy. Mała skala połowów sprawiłaby, że na jedną tonę złowionych ryb przypadałoby więcej etatów w rybołówstwieⁱⁱⁱ. Dzięki temu rozwinęłyby się także inne usługi związane z tą branżą. Praca w przemyśle rybnym mogłaby dać miejscowej ludności wiedzę i umiejętności konieczne do rozwoju także innych gałęzi gospodarki.

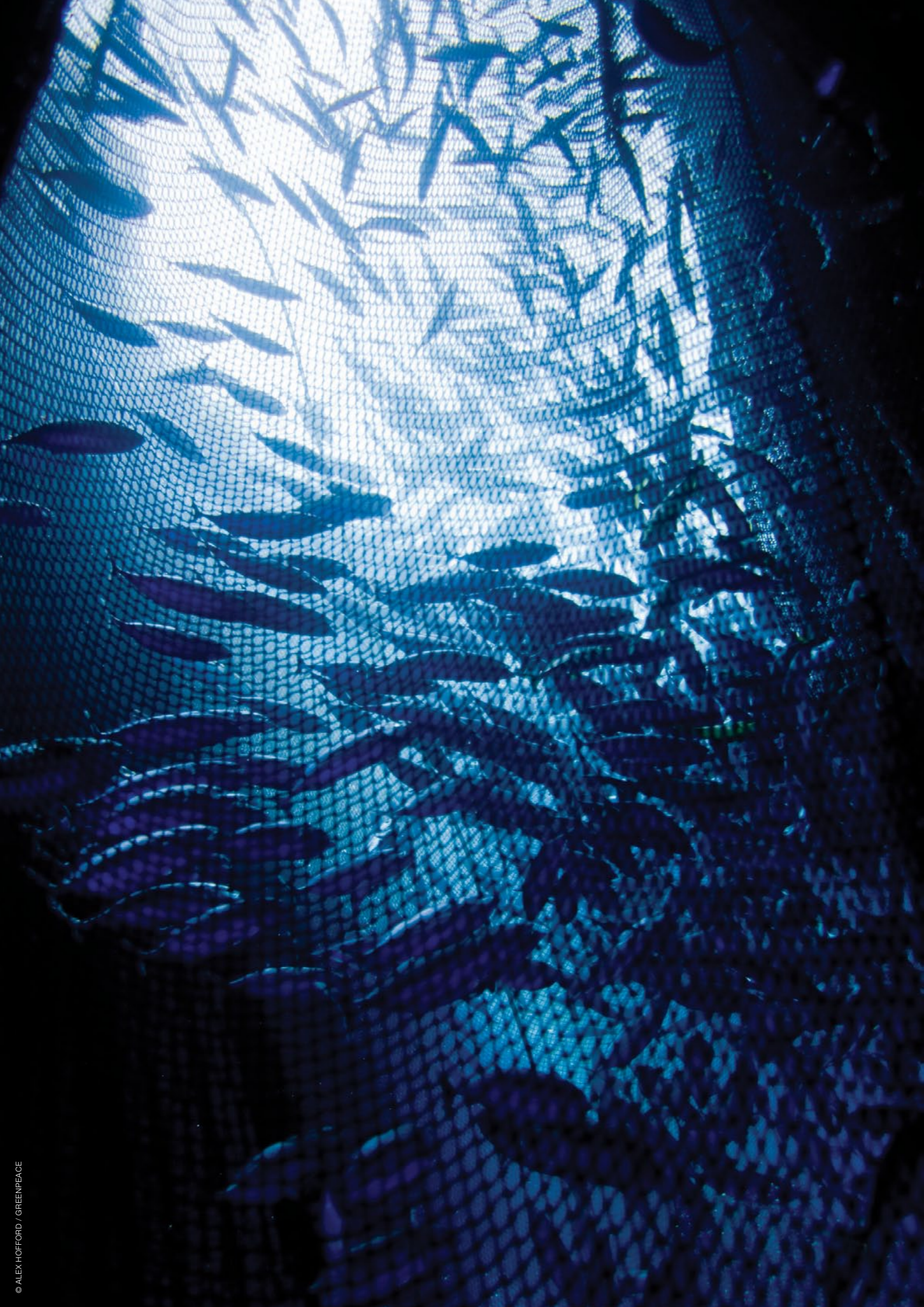
Zasady działania europejskich flot rybackich zostały niedawno zreformowane. Nowe wytyczne zakładają,

że rządy powinny promować odpowiedzialne, zrównoważone połowy i dysponować limitami połowowymi tak, aby wspierać podmioty, „które prowadzą połowy w sposób najmniej zagrażający środowisku oraz zapewniający społeczeństwu największe korzyści”^{iv}. Kraje członkowskie są też zobowiązane do oceny zdolności połowowych swojej floty i do podjęcia działań w celu ich zmniejszenia, jeśli okażą się zbyt duże. Nadmierna zdolność połowowa jest to stan, w którym dany statek rybacki lub dana flota rybacka (przy określonej wielkości jednostki i mocy silnika oraz zużyciu określonej ilości paliwa, sprzętu rybackiego, lodu i przynęty) jest w stanie wyłowić więcej ryb, niż jest to określone w planowanym poziomie połowów lub w całkowitym dopuszczalnym połowie (TAC)^v.

Aby pomóc rządów w zmniejszeniu nadmiernej zdolności połowowej, Greenpeace zidentyfikował 20 z najbardziej szkodliwych dla środowiska jednostek, które pływają pod europejskimi banderami, są własnością europejskich spółek lub są przez nie zarządzane. Niektóre z nich są bezpośrednio odpowiedzialne za globalne przełowienie. Statki te mogą stanowić przykład jednostek, które należy usunąć z przełowionych łowisk.

© ALEX HOFFORD / GREENPEACE

STATKI MOLOCHY - WSZYSTKO, CO NAJGORSZE W NASZYM MODELU RYBOŁÓWSTWA

NADMIERNE ZDOLNOŚCI POŁOWE I PRZEŁOWIENIE

Mające dostęp do morza kraje silnie zindustrializowane zbudowały niezwykle efektywne i potężne floty rybackie, które mogą prowadzić połowy o wiele szybciej, niż populacje ryb są w stanie się regenerować, co prowadzi do przełowienia. Według Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) w 2010 roku po morzach pływało około 3,2 miliona aktywnych statków rybackich^{vi}, czyli o 75% więcej niż trzy dekady temu^{vii}. Statki o napędzie motorowym stanowią 70% wszystkich jednostek rybackich na świecie, a 85% z nich ma mniej niż 12 metrów długości. Statki przemysłowe o długości od 24 do ponad 100 metrów i o pojemności brutto (czyli ogólnej pojemności statku) wynoszącej więcej niż 100

ton stanowią tylko 2% wszystkich jednostek rybackich. Mimo to moce połowowe tej niewielkiej liczby wielkich jednostek znacząco przerastają możliwości ogromnej większości mniejszych statków.

Różne instytucje UE już wielokrotnie ostrzegały przed problemem wyczerpujących się zasobów ryb^{viii}, wskazując nadmierne zdolności połowowe jako główną przyczynę przełowienia. W 2012 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ wezwało kraje członkowskie „do zobowiązania się do szybkiego zredukowania zdolności połowowych światowych flot rybackich do poziomów proporcjonalnych do możliwości odnawiania się zasobów rybnych, poprzez ustalenie limitów, planów i innych odpowiednich mechanizmów służących ciągłej ocenie możliwości połowowych”^{ix}.

STATEK	BANDERA	NUMER IMO	FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL
ALBACORA UNO	Hiszpania	9127435	Albacora S.A.
ALBATUN TRES	Hiszpania	9281310	Albacora S.A.
ANNELIES ILENA	Holandia	9204556	Parlevliet en Van der Plas B.V.
ARTICO	Portugalia	7362756	Niejasny, z powodu braku transparentności: Sociedade da Fomento da Pesca Lda lub Pescarias Cayón & García
ATLANTIC	Szwecja	8805468	Fiskelaget Atlantic - Henrik Ohlsson and Lars-Johan Olsson
CORNELIS VROLIJK FZN	Wielka Brytania	8707537	Cornelis Vrolijk Holding B.V.
EIRADO DO COSTAL	Hiszpania	9265328	Moradiña S.A.
FRANCA MORTE	Portugalia	9297694	Pedro França S.A.
FRANCHE TERRE	Francja	9540156	Sapmer Holding
FRANZISKA	Holandia	8802997	W. Van der Zwan Zonen Visserij Maatschappij B.V.
HELEN MARY	Niemcy	9126364	Parlevliet en Van der Plas B.V.
KINGFISHER	Dania	8739243	Svenn Anker Gasberg GrønkjærHvedemarken
KOVAS	Litwa	7610426	Baltlanta to firma żegluga, której jedynym udziałowcem jest Lispa Holding.
MAARTJE THEADORA	Niemcy	9182801	Parlevliet en Van der Plas B.V.
MARGIRIS	Litwa	8301187	Parlevliet en Van der Plas B.V.
NORMA MARY	Wielka Brytania	8704808	Samherji hf
ODIN	Vanuatu	8907084	Faktyczny właściciel jest nieznany. Armatorem statku jest Unimed Glory, filia Laskaridis Shipping.
PLAYA DE TAMBO	Hiszpania	8613279	Pesquerias Marinenses S.A.
SAGA GDY-150	Polska	8607191	Atlantex Sp. z o.o.
TXORI ARGÍ	Hiszpania	9286724	Compañía Internacional de Pesca y Derivados S.A. (INPESCA)

Zwróciło się też do członków organizacji o unikanie „przenoszenia zdolności połowowych na inne łowiska lub tereny w sposób, który zagrażałby zrównoważonemu zarządzaniu zasobami rybnymi” oraz o uszanowanie „praw krajów rozwijających się do zarządzania własnymi łowiskami międzystrefowymi i masowo migrującymi stadami ryb”, czyli stadami, które przekraczają granice wód danych państw.

Choć apele te podkreślały konieczność szybkich działań, kraje członkowskie ONZ je ignorowały. Zrobiły to np. z uchwalonym w 1999 roku „Międzynarodowym planem działania na rzecz zarządzania zdolnościami połowowymi”.

NAJWIĘKSI SZKODNICZY OCEANÓW

Pod banderami krajów Unii Europejskiej, jednej z najbardziej uprzemysłowionych potęg rybackich na świecie, pływa około 87 000 jednostek. Zaledwie 3% z nich ma więcej niż 24 metry długości. Razem z podobnymi statkami będącymi własnością europejskich spółek, ale pływającymi pod banderami państw spoza UE, ponoszą największą odpowiedzialność za zniszczenia w oceanach. Wiele z nich po przetrzebieniu łowisk Europy kontynuuje rabunkowe połowy w innych miejscach świata. Dla przykładu Greenpeace zestawiał 20 największych i najbardziej zagrażających środowisku naturalnemu olbrzymich statków, które są własnością firm z UE lub pływają pod banderami jej krajów.

KRYTERIA WYBORU

20 statków, które zostały opisane w tym raporcie, reprezentuje jednostki, które najbardziej przyczyniają się do przełowienia i zniszczeń w środowisku naturalnym. Nie służą także zrównoważonemu rozwojowi społeczności stref

przybrzeżnych w Europie i na świecie. Wszystkie opisane tu statki są związane z Unią Europejską poprzez banderę, pod którą pływają, lub poprzez właścicieli lub armatorów.

Do identyfikacji tych jednostek użyto kilku kryteriów. Cztery z nich to kryteria ilościowe, związane z rozmiarem i mocą jednostek (np. z ładownością). Są to:

- pojemność brutto większa niż 4000 GT, i/lub
- moc silnika przekraczająca 5000kW, i/lub
- tonaż wynoszący 2000 ton lub więcej, i/lub
- pojemność ładowni wynosząca 3700m³ lub więcej.

Wiele z wymienionych statków spełniało jedno lub więcej z tych kryteriów.

W zestawieniu wzięto też pod uwagę kryteria jakościowe. Kilka mniejszych jednostek ujęto w nim ze względu na ich wyjątkowo szkodliwe i nieselektywne techniki połowów, które w znaczący sposób przyczyniają się do unicestwiania gatunków morskich lub niszczenia ich siedlisk. Innym powodem zaklasyfikowania statku jako szkodliwego molocha jest postępowanie jego właściciela lub armatora. W zestawieniu ujęto więc np. firmy, które przyjmują agresywne strategie ekspansji przez budowanie nowych jednostek i brak jakichkolwiek planów zarządzania zasobami rybnymi na łowiskach, na których już działają. Kolejnym kryterium jakościowym był wkład poszczególnych statków w problem globalnego przełowienia. Brano też pod uwagę negatywny wpływ danej jednostki na lokalne społeczności rybackie oraz, jeśli takie dane były dostępne, nieprzestrzeganie praw człowieka i prawa pracy na jej pokładzie. Analizowano

© CHRISTIAN ÅSLUND / GREENPEACE

również typ środowiska morskiego, w którym statki działają, a także poławiane przez nie stada i gatunki stanowiące ich potencjalny przyłów (jeśli dało się je zidentyfikować). Przy tworzeniu listy uwzględniono charakterystykę działań danych jednostek, w tym ich historię. Sprawdzono na przykład, czy właściciele danego statku przestrzegają prawa. Prześledzono zmiany bander i nazw statków, całkowitą sumę otrzymanych dotacji, rotację wśród załogi i tempo połowów.

Przełowienie stanowi powszechny problem łowisk na całym świecie, można więc przypuszczać, że większość – lub wszystkie – z wymienionych na liście statków prowadzi połowy na przełowionych łowiskach. Ponadto wiele z nich próbuje uzyskać dostęp do kilku odległych łowisk, co sugeruje, że ich zdolności połowowe przekraczają możliwości ich dotychczasowych miejsc połowów. Obecnie często dokonuje się ich poza wodami Unii Europejskiej, ponieważ tutejsze zasoby rybne zostały już niemal wyczerpane.

DLACZEGO GREENPEACE PUBLIKUJE TĘ LISTĘ?

Poprzez demaskowanie przykładów nierównoważonych praktyk połowowych i złego zarządzania łowiskami Greenpeace pragnie położyć kres problemowi przełowienia. Opowiada się za odpowiedzialnym korzystaniem z zasobów rybnych i wzywa Unię Europejską, regionalne organizacje ds. rybołówstwa, Organizację Narodów Zjednoczonych i duże kraje nadmorskie do wprowadzenia praw, które zachowają łowiska dla przyszłych pokoleń.

Nasze wody są pładrowane, a podwodne siedliska znikają w szybkim tempie^x. Sytuacja jest krytyczna – według najnowszego raportu FAO na temat stanu łowisk i akwakultury około 90% światowych zasobów rybnych jest albo całkowicie przetrzebionych, albo nadmiernie eksploatowanych (61,3% całkowicie przetrzebionych i 28,8% nadmiernie eksploatowanych)^{xi}.

Niestety rządy europejskie albo nie robią nic, aby wyeliminować nadmierne zdolności połowowe, albo ich działania są nieskuteczne. Najwyższy czas, aby władze państwowe zaczęły promować bardziej przyjazne środowisku zrównoważone sposoby połowów i poczyniły kroki, żeby wyeliminować nadmierne zdolności połowowe. Ogromne jednostki, które dewastują morski ekosystem, powinny stracić przywileje, jakimi cieszą się w Unii Europejskiej, i w rezultacie zniknąć z naszych wód.

OD FLOTY NADMIERNIE ROZBUDOWANEJ DO ZRÓWNOWAŻONEJ

W 2013 roku UE przyjęła zreformowane zasady zarządzania łowiskami w nowej Wspólnej Polityce Rybołówstwa (WPRy). Zasady te wymagają od krajów członkowskich nie tylko oceny zdolności połowowych swoich flot. Członkowie UE powinni też przygotować plany wyeliminowania nadmiernych zdolności połowowych, jeśli takowe istnieją, promować bardziej przyjazne dla środowiska techniki połowowe, zminimalizować

niepotrzebny przyłów i zmniejszyć negatywny wpływ sprzętu rybackiego na środowisko. Począwszy od 1 stycznia 2015 roku przy przyznawaniu limitów połowowych rządy muszą brać pod uwagę kryteria środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Powinny przy tym szczególnie wspierać podmioty, „które prowadzą połowy w sposób najmniej zagrażający środowisku oraz zapewniający społeczeństwu największe korzyści”^{xii}.

Za zmianę sposobu zarządzania swoimi flotami odpowiedzialne są więc poszczególne kraje członkowskie UE. Powinny zacząć od wyeliminowania najbardziej destrukcyjnych i najmniej odpowiedzialnych społecznie jednostek. Przedstawiona przez Greenpeace lista największych statków może pomóc krajom członkowskim UE w rozpoczęciu działań naprawczych. Wskazano w niej na typy jednostek, które przy zmniejszaniu nadmiernych możliwości połowowych powinny być wyeliminowane w pierwszej kolejności.

STATKI MOLOCHY – NAJWIĘKSZE DRAPIEŻNIKI OCEANÓW

Wszystkie rodzaje połowów mają wpływ na stan wód. Aby zachować ich ekologiczną równowagę, należy sprawić, by połowy odbywały się w zrównoważony sposób, czyli pozwalały stadom ryb się zregenerować. Należy również chronić siedliska przed konsekwencjami połowów. Statki molochoy działają w sposób, który zaprzecza wszystkim tym regułom.

TRAWLERY PELAGICZNE

Pelagiczne trawlerzy-chłodnie (czyli takie jednostki, które łowią całe ławice ryb unoszące się w kolumnie wody, ciągnąc za sobą ogromne sieci i mają możliwość ich długiego przechowywania w chłodniach) – np. **Cornelis Vrolijk**, **Maartje Theadora** i **Saga** – zostały zaprojektowane tak, aby mogły jednocześnie łowić, przetwarzać i zamrażać ryby takie jak śledzie, makrele, ostroboki, sardynki, sardynele czy błękitki. Wiele ze stad ryb, które

są poławiane przez trawlerzy-chłodnie, jest już przełowionych. W szczególnie złym stanie są stada żyjące u wybrzeży zachodniej Afryki i na południowym Pacyfiku^{xiii}.

Trawlerzy-chłodnie używają ogromnych włoków (sieci do trałowania), które mogą mieć 600 metrów długości i rozwarłość od 100 do 200 metrów^{xiv}. Pozostawiają przy tym za sobą tony zdychających lub już martwych organizmów, które łowią przy okazji jako niepotrzebny im przyłów. W wodach zachodniej Afryki w sieci często wpadają płaszczki, żółwie, delfiny i zagrożone wyginięciem rekiny^{xv}.

W skład Stowarzyszenia Pelagicznych Trawlerów-Chłodni (Pelagic Freezer-trawler Association – w skrócie PFA) wchodzi około 20 największych i najpotężniejszych statków rybackich w Europie. Sześć z nich zostało

uwzględnionych na niniejszej liście rybackich molochów. Są to **Annelies Ilena, Franziska, Margiris, Cornelis Vrolijk, Helen Mary i Maartje Theadora**. Każdy z tych statków może zamrozić i przetransportować blisko 6000 ton ryb^{xvi}, co pozwala na prowadzenie połowów przez kilka tygodni bez przerwy. Jednostki te używają nowoczesnych sonarów i sprzętu satelitarnego, często też prowadzą połowy w skoordynowanych grupach, przez co potrafią przeczesać ogromne połacie wód^{xvii}. Ich zaawansowanie technologiczne, rozmiary ładowni i możliwość współpracy z innymi podobnymi jednostkami sprawiają, że statki te mają największe moce połowowe na świecie.

TUŃCZYKOWCE

Jednostki służące do połowu tuńczyków, takie jak przemysłowe sejnery **Txori Argi i Franche Terre**, sieją w wodach prawdziwe spustoszenie. Stada poławiane przez te statki znikają. Największy spadek w liczebności tuńczyka zaobserwowano w Oceanie Indyjskim (63,6%), jego zasoby w Pacyfiku zmalały o 49,2%^{xviii}.

Większość sejnierów używa do połowów urządzeń powodujących koncentrację ryb (fish aggregating devices – FAD). Urządzenia te zwabiają różne gatunki ryb, głównie tuńczyki, które szukają wokół nich schronienia. FAD-y otaczane są specjalną siecią, tak że wszystkie zwierzęta – w tym wiele przypadkowych gatunków takich jak rekiny i żółwie – które podpłyną do wabika, zaplątują się w sieci, co często kończy się dla nich śmiercią. Sejnery przyciągają także narybek tuńczyka żółtopłetwego i wielkookiego (opastuna). Stada tych gatunków są w tej chwili przełowione, więc nie można pozwalać na to, aby traciły młode, zanim zdążą się rozmnożyć^{xix}.

Odkąd w przemysłowych połowach tuńczyka zaczęto używać FAD-ów, ilość ryb łowionych rocznie wzrosła z 500 000 ton w latach 70. XX wieku do 2,8 mln ton obecnie^{xx}. Używanie FAD-ów i przeładowywanie złowionych ryb jeszcze na morzu na inny statek transportowy z chłodziwami znacząco zwiększyło zdolności połowowe sejnierów.

Podobnie sprawa wygląda z takłowcami (longlinierami) takimi jak **Artico**, które poławiają tuńczyki i mieczniki. Ich ofiarą pada też wiele zagrożonych wyginięciem gatunków rekinów, żółwi i morskich ptaków.

TRĄLOWANIE DENNE

Eirado do Costal i Kingfisher to trawlerzy wykorzystujące włoki denne. Pierwszy z nich specjalizuje się w trawieniu dennym w wodach głębinowych. Trawlerzy ciągną za sobą po dnie morskim ogromne sieci obciążone metalowymi rozpornicami i walcami, które łowią wszystko na swojej drodze, niszcząc przy tym delikatne naturalne siedliska. Głębinowe trawlerzy denne takie jak **Eirado do Costal** prowadzą połowy na głębokości od 400 do 1500 metrów za pomocą sieci, które mogą objąć obszar równy kilku boiskom piłkarskim. Połowy włokami dennymi to jedne z najbardziej niszczycielskich praktyk połowowych, jakie kiedykolwiek opracowano. Stanowią przez to największe zagrożenie dla siedlisk morskich i dla różnorodności biologicznej w wodach głębinowych, a w szczególności dla żyjących w nich ryb, które wolno się rozwijają i późno dojrzewają. Taki trawler potrafi przy jednym połowie unicestwić cały ekosystem koralowy, który powstał przez tysiące lat.

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

© GREENPEACE (ANONYMOUS)

© GREENPEACE (ANONYMOUS)

POTENTACI ŚWIATOWEGO RYBOŁÓWSTWA – WŁAŚCICIELE STATKÓW MOLOCHÓW

Rybołówstwo wielu z nas kojarzy się z ciężką pracą wykonywaną przez rybaków, którzy na niewielkich statkach stawiają czoła morzu. I choć tak właśnie nadal wyglądają połowy prowadzone przez wielu drobnych rybaków, w rzeczywistości większość ryb jest połowiana przez wysoce zmechanizowane, przemysłowe floty rybackie należące do zaledwie kilku korporacji. Korporacje te należą zazwyczaj do ogólnoświatowej sieci zależnych od siebie przedsiębiorstw.

Prawie wszystkie z firm stojących za 20 statkami molochami wymienionymi w tym raporcie nadal znajdują się w rękach rodzin, które je przed laty założyły. Członkowie rodzin Parlevliet, van der Plas, Vrolijk, Van der Zwan, Uria i Laskaridis to dziś multimilionerzy, zarządzający ogólnoświatowym biznesem rybackim.

Statek **Odin** jest własnością spółki Unimed Glory należącej do Laskaridis Shipping, która z kolei jest własnością braci Laskaridis. Ci greccy biznesmeni w latach 90. zaczęli inwestować w hotele i kasyna, a także finansować zarejestrowaną w Liberii korporację Lavinia oraz jedną z zależnych od niej firm, zarejestrowaną w Grecji spółkę Laskaridis Shipping^{xxi,xxii}. Bracia Laskaridis są właścicielami wielu statków i inwestują w wiele przedsięwzięć portowych oraz transportowych w kilku krajach. Laskaridis Shipping posiada w tej chwili flotę składającą się z co najmniej 50 statków-chłodni^{xxiii,xxiv}. Firma była kiedyś rzeczywistym właścicielem statku **Odin** i jego siostrzanej jednostki, **Frigg**, i można przypuszczać, że nadal za nimi stoi^{xxv}.

Wspomniana już w raporcie organizacja PFA reprezentuje z kolei interesy trzech holenderskich korporacji: Parlevliet & van der Plas, Cornelis Vrolijk BV/Jaczon oraz W. van der Zwan & Zn, wraz z ich spółkami zależnymi zarejestrowanymi m.in. w Wielkiej Brytanii, Francji, Niemczech i na Litwie^{xxvi}. Właściciele tych trzech firm i członkowie ich rodzin co roku wymieniani są na liście 500 najbogatszych ludzi w Holandii^{xxvii,xxviii,xxix,xxx}. Zbili oni fortuny pomimo (lub za sprawą) powtarzających się załamań populacji ryb na Morzu Północnym w latach 70. i 80. XX wieku^{xxxi}.

Parlevliet & Van der Plas zarządza statkami **Annelies Ilena, Margiris, Helen Mary i Maartje Theodora**. Firma ta została założona w 1949 roku przez Dirka Parlevlieta oraz braci Dirka i Jana van der Plas. Obecnie jej właścicielem jest PP Groep Katwijk BV, spółka zarejestrowana w Valkenburgu w Holandii. Należące do niej trawlerzy-chłodnie prowadzą połowy głównie pod holenderską, niemiecką i litewską banderą. Parlevliet & Van der Plas jest też właścicielem wielu chłodni, biur handlowych, fabryk i firm transportowych. Lokale i zasoby materialne firmy znajdują się w Holandii i w Niemczech^{xxxii}.

Grupa Cornelis Vrolijk/Jaczon, będąca właścicielem statku **Cornelis Vrolijk**, powstała w listopadzie 2005 roku w wyniku fuzji Cornelis Vrolijk (1880)^{xxxiii} i Jaczon BV (1954), czyli dwóch najważniejszych holenderskich firm zajmujących się połowami pelagicznymi. Należąca do nich flota trawlerów prowadzi połowy pod holenderską, francuską i brytyjską banderą. Grupa ta posiada także chłodnie, biura handlowe, fabryki i firmy transportowe, które znajdują się na terenie Holandii^{xxxiv}.

Firma Willem van der Zwan en Zonen, która jest właścicielem statku **Franziska**, to przedsiębiorstwo rodzinne, rybołówstwem zajmujące się od roku 1888. Siedziba firmy znajduje się w haskiej dzielnicy Scheveningen, a jej statkami zarządzają armatorzy zarejestrowani w Holandii. Willem van der Zwan en Zonen ma też spółki zarejestrowane w Nigerii, Peru i Ghanie^{xxxv}.

Dyrektorem większości niemieckich spółek należących do Parlevliet & Van der Plas, członka PFA, jest Uwe Richter. Wiele z tych firm powstało tylko po to, by zarządzać jednym statkiem. Spośród nich wymienić można Doggerbank Seefischerei, Ocean Food, Westbank Hochseefischerei i Oderbank Hochseefischerei. Ostatnie dwie to armatorzy znajdujących się w naszym wykazie statków **Maartje Theodora i Helen Mary**. Uwe Richter jest także dyrektorem zarządzającym firmy Euro-Baltic, która na Rugii prowadzi jedną z największych przetwórní śledzi w Europie.

Statki **Albacora Uno i Albatun Tres** należą do Albacora Group, którą z kolei zarządza Albacora SA. Albacora Group została założona przez rodzinę Uria w 1974 roku, czyli w czasach, gdy hiszpańskie rybołówstwo szybko się rozwijało. Grupa ta zajmuje się wszystkimi dziedzinami przemysłu rybnego – od połowów po przetwórstwo. Albacora SA przeniosła swoje działania z przełowanej Zatoki Biskajskiej, gdzie prowadziła połowy za pomocą małych kliprów, na bardziej egzotyczne łowiska na Atlantyku, Oceanie Indyjskim i Spokojnym, gdzie łowi za pomocą sejnów i FAD-ów. Grupa Albacora posiada w tej chwili 18 statków rybackich i 3 przetwórnice tuńczyka – dwie z nich znajdują się w Hiszpanii,

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

a jedna w Ekwadorze. Grupa Albacora utrzymuje, że jest największą europejską firmą zajmującą się połowami tuńczyka. Sama Albacora SA osiągnęła w 2012 roku 134,9 mln euro dochodu^{xxxvi}. Dochód pozostałych hiszpańskich spółek należących do tej grupy wyniósł w tym samym roku 340,4 mln euro. Dyrektorowie Albacora SA zajmują też wysokie stanowiska w innych spółkach grupy i w niezwiązanych z nią firmach w przemyśle połowowym i energetycznym.

Właścicielem statku **Kovas** jest firma Baltlanta. Wcześniej należał on do firm zarejestrowanych w Liechtensteinie (firma holdingowa Henessen) i w Panamie (AB Cosaco Naval Enterprises 60% i AB Vapores Nauticos Merrimack 40%)^{xxxvii} – oba te kraje uważa się za raje podatkowe^{xxxviii,xxxix,xl}. Firma Hanessen została w 2007 roku zlikwidowana decyzją administracyjną rządu Liechtensteinu, ponieważ zalegała z zapłaceniem podatku w wysokości 1750 euro^{xli}. Nie jest jasne,

kto był ostatecznym właścicielem firmy z Liechtensteinu, istnieją jednak powiązania pomiędzy firmami z Panamy a Litwinem Konstantinem Kowalem^{xlii}, który był pierwszym dyrektorem firmy Baltlanta. Funkcję tę sprawował od grudnia 1996 do czerwca 1999 roku^{xliii}. Aż do 2014 roku był też właścicielem firmy Baltic Atlant Shipping, która jest armatorem statku **Kovas**^{xliiv}. W 2008 roku Konstantin Koval był wymieniany jako jedna z najbogatszych osób na Litwie, a jego majątek szacowano na 500 mln litów (144 mln euro)^{xliv}.

6 stycznia 2014 roku Baltlanta została sprzedana zarejestrowanej na Wyspach Kanaryjskich hiszpańskiej firmie Lispa Holding^{xlvi,xlvii,xlviii}. Z hiszpańskiego rejestru firm wynika, że Lispa Holding stanowi w 100% własność formy Three Towns Capital Limited, która zarejestrowana jest w Hongkongu^{xlix}. Three Towns Capital należy w połowie do Szweda Magnusa Rotha i w połowie do Rosjanina Witalija Orłowa^l.

STATKI MOLOCHY MONOPOLIZUJĄ ŁOWISKA

ZMIANA BANDER

Wielkie biznesy potrzebują solidnej bazy zasobów – w wypadku przemysłu rybnego potrzebny jest ciągły dostęp do nowych możliwości połowowych. Jako że większość stad rybnych maleje, armatorzy statków muszą wymyślać coraz to nowe sposoby na prześcignięcie konkurencji i obejście przepisów promujących zrównoważone połowy.

Jednym z wykorzystywanych przez nich trików jest częsta zmiana bander. Właściciele statków tworzą firmy widma, które rejestrują jednostki w różnych krajach świata. Mogą dzięki temu wykorzystać ich limity połowowe regulowane przez umowy z UE i innymi krajami oraz różne subsydia. Dobrym przykładem takiej praktyki jest kilka statków należących do PFA, które obecnie pływają pod niemieckimi i brytyjskimi banderami, mimo że ich faktyczni właściciele

to firmy zarejestrowane w Holandii. Statki te wielokrotnie zmieniały bandery i przez lata wykorzystywały zasoby krajów z Unii Europejskiej i spoza niej¹.

W podobny sposób działa islandzka firma Samherji, która zarejestrowała swoje statki pod europejskimi banderami, aby mieć dostęp do dopłat i łowisk w wodach UE i poza nimi. Samherji prowadziła połowy wykorzystując m.in. polskie uprawnienia połowowe poprzez swoją niemiecką spółkę zależną, DFFU, która z kolei była właścicielem firmy Atlantex Sp. z o.o., armatora statku **Saga Gdy-150**. Według najnowszych informacji 100% udziałów spółki Atlantex należy do cypryjskiej firmy Esja Shipping Ltd.. Firmy Esja Shipping Ltd i Samherji nadal są ze sobą powiązane. Wiele wskazuje na to, że firma Samherji starała się uniknąć części podatków poprzez ulokowanie

WIELE SPOSOBÓW NA TO, JAK DZIĘKI ZMIANOM BANDERY ZWIĘKSZAĆ ZYSK I OMIJAĆ PRAWO

Właściciele i armatorzy statków mogą zmieniać bandery swoich jednostek z wielu powodów, ale zwykle są one związane z chęcią większych zysków. Tzw. tanie bandery, które można często zakupić przez Internet za niewielkie pieniądze, używane są po to, by omijać zasady zarządzania łowiskami, aby praktykować nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane (NNN) połowy i żeby obchodzić prawo podatkowe, prawo pracy i prawa dotyczące ochrony środowiska. Niektóre jednostki wciąż „przeskakują” z jednego rejestru floty do drugiego – albo z powodów wymienionych powyżej, albo żeby uzyskać dostęp do limitów połowowych i innych korzyści oferowanych przez kolejne kraje. Przykładowo statek **Kovas** wiele razy zmieniał bandery w odstępach mniejszych niż rok tylko po to, aby zyskać dostęp do limitów połowowych, które przysługiwały jednostkom z Komorów. **Franziska** wymieniła banderę holenderską na zmianę z banderami Belize i Peru (pomiędzy 2005 a 2014 rokiem).

Niektóre firmy opierają całą swoją strategię biznesową na zmienianiu bander. Firmy, które w ten sposób wykorzystują bandery, to zwykle duże koncerny międzynarodowe. Ich działania nie są doraźne – to raczej świadomie budowane strategie biznesowe.

Podczas gdy koncerny czerpią z tej praktyki ogromne zyski, społeczności rybackie i społeczeństwa krajów, w których zarejestrowane są statki, nie mają z tego procederu prawie żadnych korzyści, choć to ich zasoby są wykorzystywane. Brak jasnych zasad i wymogów, aby istniał realny związek między krajem, w którym zarejestrowany jest statek, a jego rzeczywistym właścicielem, zachęca do nadużyć i sprawia, że lokalne społeczności nie mogą w pełni korzystać z własnych zasobów morskich.

swoich spółek na Cyprze. Wydaje się, że polski Atlantex działa z kolei na rzecz Islandii, odprowadzając jedynie niewielką kwotę podatków w Polsce. Samherij jest również rzeczywistym właścicielem statku **Norma Mary**, który pływa pod banderą Wielkiej Brytaniiⁱⁱⁱ.

Niektóre z firm rejestrują swoje statki rybackie w krajach, gdzie administracja rządowa nie działa sprawnie, aby uniknąć przepisów i kontroli, którym normalnie podlegałyby. Nazywane jest to wykorzystywaniem tanich bander. Firma z UE może zarejestrować swoje statki w krajach nienależących do UE, dzięki czemu unika europejskich regulacji i podatków,

zachowując jednocześnie prawo do unijnych dopłat. Przykładem przedsiębiorców, którzy lokują swoje firmy tam, gdzie obowiązuje mniej zasad i obowiązków, są bracia Laskaridis, właściciele **Odina**. Główne elementy ich biznesu zostały zarejestrowane w Liberii, jednym z najbiedniejszych krajów na świecie, który znany jest z tego, że oferuje tanie banderyⁱⁱⁱ. **Odin** i jego siostrzana jednostka **Frigg** pływają pod banderą Vanuatu, kraju wyspiarskiego znajdującego się na Pacyfiku, który również nie ma możliwości i środków (i być może też woli), żeby kontrolować działania swoich statków. Obiema jednostkami zarządza Unimed Glory, firma zarejestrowana

© GREENPEACE (ANONYMOUS)

w Grecji i należąca do Laskaridisów. Banderą Vanuatu pozwala statkom na połowy poza kontrolą unijną i, do niedawna, na łowienie nieograniczonych ilości ostroboków peruwiańskich na wodach międzynarodowych południowego Pacyfiku. Te połowy ograniczono dopiero poprzez utworzenie Regionalnej Organizacji ds. Rybołówstwa na Południowym Pacyfiku. Jeden z menedżerów Unimed Glory otwarcie przyznał, że ich statki prowadzące połowy pod banderą Vanuatu nie spełniają unijnych standardów higieny, przez co nie mogą sprzedawać złowionych przez siebie ryb w Europie i dlatego sprzedają je w Afryce^{iv}.

GARSTKA DUŻYCH STATKÓW MA PRAWO DO NIEPROPORCJONALNIE WIELKICH LIMITÓW POŁOWYCH

W 2012 roku 18 statków rybackich należących do Albacora Group SA zadeklarowało, że całkowity połów na Pacyfiku, Oceanie Indyjskim i Atlantycznym wyniósł 171 000 ton^{iv}. Tylko sześć spośród statków, które

złowiły 43% z wymienionej sumy, to jednostki zarejestrowane w Hiszpanii^{vi}. Pozostałe 12 statków było zarejestrowanych w Curaçao, Ekwadorze, na Seszelach, w Panamie i na Kiribati. Wiele z nich hiszpański port widziało tylko w dniu wodowania. Ponieważ jednak ich właściciel jest zarejestrowany w Hiszpanii, otrzymuje dopłaty od rządu hiszpańskiego i od Unii Europejskiej.

Firma buduje dwie nowe jednostki. Jeszcze przed ich zwodowaniem zdecydowała o tym, że obejdzie zasady Wspólnej Polityki Rybołówstwa i restrykcje dotyczące zdolności połowowych, rejestrując statki w krajach spoza UE – w marcu 2014 roku statek **Galerna II** zwodowano pod banderą Seszeli^{vii,lviii}.

Inpesca SA, właściciel statku **Txori Argi**, również używa bander spoza UE. Jednostki Inpesca SA pływają pod banderą Belize (którą zalicza się do tanich bander)^{lix,lx,lxi} oraz Seszeli^{xii}, dzięki czemu firma ominęła unijne limity połowowe i w latach 2009–2010 zwiększyła połowy o 29%^{lxiii}.

Hiszpańska firma Moradiña SL jest właścicielem co najmniej czterech jednostek, które razem mają prawa do 21% limitów na głębinowe połowy karmazynów w strefie 3M Organizacji Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku (NAFO) oraz ponad 24% limitów połowowych karmazyna w strefie 3O. Ma też prawa do prawie połowy (46,39%) limitów połowowych morszczuka w rejonach nadzorowanych przez NAFO^{xiv}. Chcąc zagarnąć jeszcze więcej, Moradiña SL i Hermanos Gandón SA wykupiły od firmy Freiremar SA, innej spółki działającej w rejonach NAFO, całe jej przydziały połowów, zapewniając sobie tym samym 40% wszystkich limitów połowowych karmazyna i 60% limitów dla halibuta^{xv}.

Zdarza się, że jedno łowisko jest za małe jak na możliwości połowów statków molochów. Jednostka **Playa de Tambo**, własność Pesquerías Marinenses, prowadziła ostatnio połowy w trzech różnych miejscach: na północno-wschodnim Atlantyku (w obszarze Hatton Bank), na północno-zachodnim Atlantyku i na południowo-zachodnim Atlantyku (w rejonie Falklandów)^{xvi}. Gdy w 2012 roku rząd hiszpański przestał płacić za tymczasowe wstrzymanie połowów na północno-zachodnim Atlantyku, 12 hiszpańskich jednostek przeniosło się na wody wokół Falklandów do momentu, aż NAFO znów otworzyło swoje łowiska. Wśród nich były statki **Playa de Tambo** i **Playa de Galicia**, oba należące do Pesquerías Marinenses SA^{xvii}. Aby zmieniać miejsce działania, jednocześnie nie tracąc dostępu do unijnych możliwości połowowych, firmy te kupowały specjalne licencje zamiast zmieniać bandery statków.

Kingfisher to jeden z największych holenderskich trawlerów prowadzących połowy włokami dennymi. Jego rzeczywisty właściciel Sverre Anker Gasberg^{xviii} zgromadził największą część wszystkich holenderskich kwot na połowy dorsza w Morzu Północnym i cieśninie Skagerrak. **Kingfisher** jest olbrzymim statkiem rybackim i najlepszym przykładem tego, jak holenderski system limitów połowowych faworyzuje duże, prowadzące intensywne połowy jednostki, kosztem mniejszych i bardziej przyjaznych dla środowiska statków. Zjawisko zagarniania limitów połowowych przez mniejszość sprawiło, że 105 statków, które stanowią zaledwie 15% holenderskiej floty, łowi 90% ryb. Pozostałym 72% statków zostaje z tylko 5% ryb do złowienia. Resztę stanowią małe statki nie łowiące na skale przemysłową. To przejście do większych, bardziej zmechanizowanych jednostek spowodowało od 1995 roku do dziś 56-procentowy spadek zatrudnienia w holenderskim rybołówstwie^{xix}.

Należący do hiszpańskiej firmy **Cornelis Vrolijk** ma prawo do 23% brytyjskich kwot połowowych – to więcej niż posiada cała flora rybacka Kornwalii. Zresztą duża część brytyjskich limitów połowowych znajduje się w rękach zagranicznych. Właściciele statków, prawa do brytyjskich kwot uzyskują zgodnie z prawem – kupują pozwolenie na pływanie pod brytyjską banderą za mniej więcej 100 funtów (czyli około 500 zł) i spełniają podstawowe warunki, takie jak zatrudnienie minimum połowy brytyjskiej załogi. Poza tym właściciele statków nie wnoszą prawie żadnego wkładu w gospodarkę Wielkiej Brytanii. Wręcz przeciwnie – stanowią konkurencję dla lokalnych rybaków i często niszczą środowisko morskie w regionie.

© CHRISTIAN ÅSLUND / GREENPEACE

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

© MIGUEL RIOPA / GREENPEACE

STATKI MOLOCHY DZIAŁAJĄ NA NIEKORZYŚĆ LOKALNEJ GOSPODARKI

Sześć ogromnych statków należących do PFA, które zostały opisane w tym raporcie, stanowi ogromną konkurencję dla małych statków rybackich z krajów rozwijających się. 50 tradycyjnych mauretańskich łodzi potrzebuje bowiem roku, żeby złowić tyle ryb, ile jeden z tu ujętych w zestawieniu statków potrafi złowić i przetworzyć w ciągu dnia^{xx}.

Co prawda większość z połowów statków molochów trafia na rynki afrykański i azjatycki, ale lokalne społeczności mogłyby czerpać o wiele więcej ze swoich naturalnych

zasobów, gdyby ryby były poławiane, przetwarzane i sprzedawane przez lokalnych rybaków i sprzedawców. Africa Progress Panel (Panel ds. rozwoju w Afryce) ostatnio ogłosił, że „nie dość, że problem przełowienia odbiera regionowi możliwość korzystania i zarabiania na własnych zasobach, to jeszcze zmniejsza liczebność stad ryb, zmniejsza połowy rybaków i niszczy naturalne środowisko morskie. Zagraża przy tym dobrobytowi i bezpieczeństwu żywieniowemu milionów ludzi w zachodniej Afryce”^{lxxi}.

PRZETRZEBIONY OSTROBOK I KONFLIKT O KAŁAMARNICE

Ostrobok był już mocno przetrzebiony, gdy w 2006 roku powołano Regionalną Organizację ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku (SPRFMO). Mimo działań tej organizacji sytuacja się nie poprawiła. Niektórzy przedstawiciele przemysłu i rządu Chile przyznają, że w okresie, w którym nie istniały regulacje, dochodziło do nadmiernych połowów w wodach tego kraju. Działania koncernów w czasach, gdy brakowało regulacji, nazywa się często „wyścigiem olimpijskim” po ryby. Konsekwencją tych nieograniczonych połowów były zwolnienia tysięcy pracowników w chilijskim sektorze rybnym. W wyniku przełowienia innych gatunków przemysłowa flota rybacka Chile musiała zająć się połowami gatunków takich jak kałamarnica Humboldta, które dotychczas były domeną drobnych rybaków. Lokalni rybacy stanęli więc do nierównej walki z wielkimi koncernami, a wysiłki włożone w rozwinięcie zrównoważonych łowisk kałamarnicy zostały zniweczone przez to, że przemysłowe trawlery, które przestały łowić ostroboki, zaczęły poławiać kałamarnice^{lxxiv}.

EUROPEJSKIE TRAWLERY PELAGICZNE ZARABIAJĄ NA POŁUDNIOWOAMERYKAŃSKICH I AFRYKAŃSKICH ŁOWISKACH

Flota należąca do PFA prowadzi połowy przede wszystkim na wodach europejskich, jednak niektóre z ich statków, także te wymienione w tym raporcie, łowią też na przetrzebionych stadach u wybrzeży zachodniej Afryki i na południowym Pacyfiku. W wyniku tego większość stad ryb w wodach zachodniej Afryki, na których prowadzone są nadmierne połowy, uważa się za przełowione^{lxxii}. Podobnie wygląda sytuacja na południowym Pacyfiku – w ciągu ostatnich 20 lat przełowienie spowodowane przez międzynarodową flotę trawlerów, w której skład wchodzi też europejskie statki, doprowadziło do spadku biomasy stada tarłowego ostroboka o 90% – z 20 mln ton w 1988 roku do 2 mln ton w 2011^{lxxiii}.

PRZEMYSŁOWE POŁOWY TUŃCZYKA VS LOKALNE SPOŁECZNOŚCI

Afryka nie jest jedynym miejscem, gdzie statki molochoy odbierają zasoby morskie lokalnym społecznościom. Należące do Albacora Group statki **Albacora Uno** i **Albatun Tres** skupiają swoje działania na Pacyfiku, szczególnie w rejonach Kiribati i innych wysp. Wielkie, przemysłowe floty tak jak wszędzie pozostawiają tam po sobie ogromne zniszczenia, przetrzebione stada ryb i martwy przyłów innych przypadkowych gatunków.

Także jednostki hiszpańskie i francuskie dziesiątkują stada tuńczyków, od których zależni są miejscowi rybacy^{lxxv,lxxvi}. Dla przykładu, **Albatun Tres** potrafi w trakcie jednej wyprawy złowić 3000 ton tuńczyka, co stanowi dwukrotność tego, co niektóre kraje na Pacyfiku łowią w ciągu roku^{lxxvii}.

© GREENPEACE / BAS BEENTJES

© CHRISTIAN ÅSLUND

ZGARNIAJĄC PUBLICZNE PIENIĄDZE I NIE DAJĄC NIC W ZAMIAN

Wiele z firm, które zarządzają statkami molochami, bardzo szybko się rozwija. Miały do tej pory stały dostęp do łowisk w wodach europejskich i poza nimi, otrzymały też znaczne dopłaty. Rządy europejskie przyznawały im dotacje bezpośrednie – na przykład firma Pesca Miradouro, właściciel statku **Franca Morte**, dostała na jego budowę w 2002 roku dotację w wysokości 3 412 800 euro^{lxxviii}. Otrzymywała też dotacje pośrednie, takie jak dopłaty do dostępu do pozaeuropejskich łowisk w ramach umów o partnerstwie w sprawie połowów pomiędzy UE a krajami trzecimi oraz w postaci zwolnień podatkowych za paliwo.

NAGINANIE ZASAD DLA UNIJNYCH PIENIĘDZY

Dotacje przyznawane na budowę statków rybackich to jedna z największych porażek polityki zarządzania rybołówstwem w Unii Europejskiej. W ramach Instrumentu Finansowego Wspierania Rybołówstwa (FIG – Financial Instrument for Fisheries Guidance), czyli zasad przyznawania dotacji do rybołówstwa w latach 2000–2006, na budowę nowych jednostek przeznaczono prawie pół miliarda euro^{lxxix}. Dotacje te pozwoliły na zbudowanie 3000 nowych statków, na modernizację kolejnych 8000 oraz na złomowanie 6000 – głównie małych

jednostek z Grecji i Hiszpanii^{lxxx}. Szybko okazało się, że nowe statki miały większe zdolności połowowe niż te zełmowane, więc zaprzestano dopłat do budowy jednostek w połowie procesu udzielania funduszy. Mimo to firmy nadal znajdują sposoby na zagarnięcie publicznych pieniędzy i przeznaczenie ich na nowe statki.

Przykładem tego jest firma Sapmer, właściciel m.in. statku **Franchette Terre**, która poszukiwała funduszy na budowę nowych jednostek. Jako że subsydia na budowę nie były już dostępne w UE, Sapmer obeszła zasady przyznawania dopłat rządowych i uzyskała co najmniej 30 mln euro w pośrednich subsydiach na budowę trzech nowych jednostek – w formie zwolnień podatkowych przeznaczonych na rozwój francuskich terytoriów zamorskich.

Francuskie prawo podatkowe *Lois Girardin Industriel 2003-660* ma na celu zachęcanie do produktywnego inwestowania na terytoriach zamorskich. Zgodnie z nim obywatele Francji mogą odpisać od podatku kwoty zainwestowane w majątek produkcyjny na tych terenach. Celem przepisów jest więc stymulowanie inwestycji prywatnych i zapewnienie zastrzyku gotówki biznesom działającym na francuskich terytoriach zamorskich.

Jednak w rzeczywistości inwestycje te w żaden sposób nie przekładają się na zysk dla tych obszarów. Nie powstają nowe miejsca pracy, ponieważ wszyscy członkowie załóg budowanych jednostek pochodzą z krajów afrykańskich, a oficerowie są Francuzami. Do Mayotte i na Réunion nie trafia też ani jedna ryba złowiona przez pięć statków, które zarejestrowała na tych

wyspach firma Sapmer. Sapmer otrzymała też z Francuskiej Agencji Rozwoju pożyczkę w wysokości 13 mln euro na budowę nowego statku^{lxxxii}.

ŻEROWANIE NA FUNDUSZACH PUBLICZNYCH KOSZTEM DOBRA PUBLICZNEGO

Przez lata firmy zrzeszone w PFA i inni właściciele statków molochów otrzymywali ogromne dofinansowania z pośrednich i bezpośrednich subsydiów. W latach 1994–2006 unijni podatnicy wyłożyli co najmniej 18,2 mln euro w ramach FIG na budowę i modernizację statków należących do PFA^{lxxxiii}. Największa kwota dopłat, jaką kiedykolwiek przyznano w ramach wspierania rybołówstwa w UE, to 6,2 mln euro na budowę trawlera-chłodni **Helen Mary**.

Program ten przewiduje też dopłaty przeznaczone na cele inne niż statki. Całkowita suma subsydiów, która przypadła członkom PFA w latach 1994–2006, to dodatkowe 24,5 mln euro. Z tej sumy 21 mln (85,7%) przyznały Niemcy, a 3,5 mln (14,3%) pochodziło z Holandii. Niemiecka przetwórnia Euro-Baltic, której właścicielem jest Parlevliet & Van der Plas, otrzymała wyjątkowo wysoką kwotę dofinansowania. PFA także dostało kilka różnych subsydiów. Jednak z uwagi na brak przejrzystości danych, jeśli chodzi o beneficjentów tych dopłat, trudno podać ostateczną sumę odebraną przez członków PFA⁸⁰.

Po zakończeniu tego okresu finansowania rybołówstwa PFA otrzymało jeszcze fundusze z kolejnego programu – Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFF – European Fishery Fund), który obowiązywał w latach 2007–2013. Do roku 2012

ALBACORA UNO: STATEK RECYDYWISTA

Czerwiec 2010. Grzywna w wysokości 5 mln dolarów (4,1 mln euro) za **prowadzenie nielegalnych połowów** wewnątrz Amerykańskiej Wyłącznej Strefy Ekonomicznej na wschodnim i centralnym Oceanie Spokojnym w ciągu dwóch lat.

Sierpień 2011. Oskarżony o **wyrzucenie za burtę tony tuńczyka pasiastego (bonito)**, wbrew postanowieniom Międzyamerykańskiej Komisji ds. Tuńczyka Tropikalnego (IATTC – Inter-American Tropical Tuna Commission, rezolucja C-11-01), według których statki muszą zatrzymać wszystkie złowione okazy tego gatunku. Hiszpania stara się potwierdzić te oskarżenia – do tej pory wszystkie dowody wskazują na to, że rzeczywiście doszło do złamania prawa. Jeśli zostanie to udowodnione, na statek zostaną nałożone odpowiednie sankcje^{xc}.

Czerwiec 2012. Grzywna w wysokości 55 tys. dolarów za **nielegalne połowy rekinów** na północnym Pacyfiku^{xcii}.

Październik 2013. Grzywna w wysokości 1 mln dolarów za **połowę NNN** na terenie Wyłącznej Strefy Ekonomicznej Republiki Nauru^{xciii}.

© MIGUEL RIOPA / GREENPEACE

członkowie PFA otrzymali od rządów Holandii i Niemiec w sumie 6,4 mln euro subsydiów. Najwyższym pojedynczym dofinansowaniem była kwota 5 mln euro przyznana firmie Diepzee Visserij Maatschappij Cornelis Vrolijk II BV na inwestycje w statki rybackie i sprzęt chłodniczy^{lxxxiii}.

Co więcej, Unia Europejska ponosi coroczne opłaty za licencje połowowe dla członków PFA i innych firm w ramach Umowy o partnerstwie w sprawie połowów z Mauretanią i Maroko. W latach 2006–2012 UE wydała w sumie 626 mln euro na takie licencje. Średni roczny zysk, który członkowie PFA czerpią z tych subsydiów, to 26,4 mln euro. Najbardziej korzystna okazała się umowa o partnerstwie w sprawie połowów z Mauretanią, która przynosi PFA średnio 18,6 mln euro rocznie^{lxxxiv}.

Firmy i statki należące do Albacora Group także otrzymały wiele subsydiów od rządu hiszpańskiego oraz regionalnego rządu baskijskiego. Grupa otrzymała 3 773 141

euro^{lxxxv} na budowę statku **Albacora Uno**, na który później wielokrotnie nakładano kary za połowy NNN i który prawie w ogóle nie wpływa do hiszpańskich portów. Mimo tak ogromnych subsydiów wkład grupy w gospodarkę Hiszpanii jest niewielki. Największy zakład przetwarzający tuńczyki znajduje się w Ekwadorze, w którym siła robocza jest dużo tańsza niż w Hiszpanii. Fabryka ta zatrudnia 2380 ludzi, podczas gdy podobny zakład w Hiszpanii daje pracę jedynie 293 osobom^{lxxxvi}.

Firma Inpesca SA w ciągu ostatnich 15 lat otrzymała 14 883 187 euro, mimo, że zatrudnia jedynie 178 osób^{lxxxvii}. Z kolei Moradiña SA (właściciel statku **Eirado do Costal**) oraz Pesquerías Marinenses SA (właściciel **Playa de Tambo**) najpierw otrzymały fundusze na budowę swoich ogromnych jednostek rybackich, a potem na zaprzestanie połowów, gdy załamała się populacja stad ryb w północno-zachodnim Atlantyku. Organizacja rybołówstwa wprowadziła wtedy czasowy zakaz połowów na przetrzebionych stadach, na których działały te statki. Obie firmy twierdzą, że zapewniają utrzymanie i pracę na hiszpańskim wybrzeżu, jednak gdy zestawimy ich dochody z liczbą miejsc pracy, które tworzą, okazuje się, że korzyści płynące z ich działalności są bardzo małe. Dochody Moradiña to 12 960 296 euro, jednak firma zatrudnia jedynie 68 osób^{lxxxviii}. Pesquerías Marinenses ma 131 pracowników przy dochodach w wysokości 16 331 648 euro^{lxxxix}.

5 NAJWYŻSZYCH SUBSYDIÓW OTRZYMANYCH PRZEZ 20 STATKÓW-MONSTRÓW

JEDNOSTKA	SUBSYDIA UE w Euro (€)	ROK	CEL SUBSYDIÓW
HELEN MARY	6 247 357	1994	Budowa statku ^{xciii}
ALBATUN TRES	4 935 360	nieznany	Brak danych ^{xciv}
TXORI ARGÍ	4 674 240	2001	Budowa statku ^{xcv}
ALBACORA UNO	3 773 141	1995	Budowa statku ^{xcvi}
FRANCA MORTE	3 412 800	2002	Budowa statku ^{xcvii}

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

WŁAŚCICIELE STATKÓW MOLOCHÓW MAJĄ OGROMNY WPŁYW NA POLITYKÓW

Menedżer Unimed Glory SA **Tony Zuanich** od 2012 roku jest przedstawicielem przemysłu rybackiego do spraw połowów NNN przy rządzie Vanuatu. **Frigg** i **Odin**, dwa statki zarządzane przez Unimed Glory, pływają pod banderą tego państwa. Zuanich był także częścią delegacji rządu Vanuatu do Parlamentu Europejskiego^{xviii,xcix}, brał też udział jako delegat w wielu spotkaniach Regionalnej Organizacji ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku^{c,ci,cii}. Kilka statków, które znalazły się w 2014 roku na stworzonej przez Organizację ds. Zarządzania Rybołówstwem liście połowów NNN^{ciii}, jest własnością lub jest zarządzanych

przez firmy należące do braci Laskardis, wśród nich właśnie Unimed Glory SA. Co więcej, **Per Pevik**, menedżer do spraw technicznych Unimed Glory, był już skazany za łamanie przepisów dotyczących rybołówstwa^{civ}. Mimo to uczestniczył on w 2011 roku w obradach Grupy ds. Małych Zasobów Pelagicznych (Small Pelagic Fishery Resource Assessment Group), głównego komitetu badawczego i naukowego zajmującego się zarządzaniem małymi zasobami pelagicznymi w Australii. Istnieją przesłanki, by sądzić, że w trakcie obrad zdołał przekonać komitet do zmiany limitów tak, by były korzystne dla jednostek, które reprezentował^{cv}.

Javier Garat, kolejny przedstawiciel przemysłu rybnego, jest członkiem zarządu i udziałowcem Albacora SA. Łączy on swoją rolę w firmie ze stanowiskami głównego sekretarza jednej z hiszpańskich konfederacji rybackich (CEPSCA), prezydenta grupy lobbystów Europêche (czyli Stowarzyszenia Krajowych Organizacji Przemysłu Rybnego w UE) oraz sekretarza generalnego Hiszpańskiej Federacji Organizacji Rybackich (Federación Española de Organizaciones Pesqueras)^{cvii}.

Członkowie PFA mają też reprezentantów w krajowych delegacjach ds. rybołówstwa, regionalnych komitetach doradczych i w regionalnych organizacjach ds. rybołówstwa. **Gerard van Balsafoort**, od 2006 roku pełniący funkcję prezydenta PFA, w roku 2011 został zastępcą dyrektora ds. rybołówstwa w holenderskim Ministerstwie Rolnictwa, Środowiska Naturalnego i Rybołówstwa. W międzyczasie był też sekretarzem Rady ds. Rybołówstwa w Holandii.

Uwe Richter, dyrektor generalny większości niemieckich przedsiębiorstw powiązanych z Parlevliet & Van der Plas jest przewodniczącym rady nadzorczej niemieckiego stowarzyszenia połowów pelagicznych (Deutscher Hochseefischereiverband).

Członkowie PFA często stają się członkami delegacji rządowych. Reprezentanci PFA brali udział w spotkaniach, które doprowadziły do powstania Regionalnej Organizacji ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku. Byli tam nie tylko jako delegaci krajów UE, ale też na przykład jako przedstawiciele Peru^{cvii}.

Bogusław Szemieth jest członkiem zarządu Atlantexu i udziałowcem Arctic Navigation. Obie firmy tworzą PAOP - Północnoatlantycką Organizację Producentów, która należy do EAPO European Association of Fish Producers Organisation – stowarzyszenia producentów UE. Z ramienia PAOP reprezentuje polskie rybołówstwo dalekomorskie w Regionalnej Radzie Doradczej Morza Północnego, Pelagicznej Regionalnej Radzie Doradczej oraz Regionalnej Radzie Doradczej Floty Dalekomorskiej. Bierze udział w grupach roboczych w ramach UE, NAFO, NEAFC SPFO. Jest konsulem honorowym Islandii w Polsce.

© GREENPEACE

ZRÓWNOWAŻONE POŁOWY TO PRZYSZŁOŚĆ

Konieczna jest fundamentalna zmiana w sposobie zarządzania rybołówstwem. Nowa Wspólna Polityka Rybołówstwa zobowiązuje rządy do faworyzowania połowów, które najmniej zagrażają środowisku. Zmiany mające na celu zmniejszenie skali połowów muszą towarzyszyć reorientacji wydatków publicznych. Większe środki trzeba przeznaczyć na rzecz odradzania się łowisk i wspierania równomiernego dysponowania limitami połowowymi. Wszystkie te działania nie tylko poprawią stan zasobów, ale doprowadzą też do wzrostu zatrudnienia w rybołówstwie.

Łodzie rybackie prowadzące mniej zagrażające środowisku połowy stanowią obecnie 80% floty rybackiej w Unii Europejskiej i łowią około 30% ryb (wg wartości połowów)^{cviii}. Drobni rybacy nie są jednak wystarczająco reprezentowani na krajowych czy unijnych forach, które podejmują decyzje dotyczące zarządzania europejskimi łowiskami. Mają niewielki dostęp do subsydiów i otrzymują nieproporcjonalnie małą część limitów połowowych przyznawanych przez swoje kraje.

Drobni rybacy używają głównie biernych narzędzi połowowych, stanowiących mniejsze zagrożenie dla środowiska niż te stosowane przez wielkie koncerny rybackie. Tradycyjne rybołówstwo i związane z nim przetwórstwo rybne jest głównym źródłem dochodów dla obszarów przybrzeżnych, gdzie trudno o miejsca w pracy w innych branżach. Zrównoważone rybołówstwo dostarcza też produktów spożywczych lepszej jakości.

Najnowsze badania Greenpeace wskazują na przykład, że jeśli Hiszpania zdecydowałaby się na wsparcie zrównoważonego modelu

rybołówstwa, zasoby rybne w jej wodach terytorialnych zdołałyby się odnowić i możliwe byłoby stworzenie około 60 tysięcy nowych miejsc pracy – nie tylko w przemyśle rybnym. Przejście na zrównoważone połowy spowodowałoby powstanie ponad 24 000 miejsc pracy związanych z przybrzeżnymi łowiskami, z czego około 13 000 osób mogłoby być zatrudnionych do pracy na morzu^{cix}. Wzrost zatrudnienia będący efektem nowego podejścia do połowów mógłby odwrócić trwający od lat spadek zatrudnienia w sektorze rybnym.

KONIEC BRAKU REPREZENTACJI: ORGANIZACJE LIFE I PAPAS

W maju 2014 roku powstała nowa europejska organizacja zrzeszająca rybaków prowadzących zrównoważone połowy (Low Impact Fishermen of Europe – LIFE). Obecnie należy do niej ponad 2000 zawodowych rybaków z Chorwacji, Francji, Niemiec, Grecji, Holandii, Polski, Hiszpanii i Wielkiej Brytanii. LIFE zmierza do regulacji sektora zrównoważonych połowów i zmaksymalizowania płynących z nich korzyści społecznych i ekonomicznych. Pragnie też mieć wpływ na powstawanie i wprowadzanie nowego prawodawstwa, które zapewni Europie bardziej zrównoważone połowy. Organizacja ta dąży do tego, by limity połowowe przyznawano jedynie tym firmom, które łowią w zrównoważony sposób. Postuluje też zakończenie szkodliwej polityki dopłat oraz odbudowę zasobów morskich w Europie i na świecie. LIFE zorganizowało już kongres, którego celami były wymiana doświadczeń i wspólne przygotowania do monitorowania sposobów implementacji nowej polityki rybołówstwa w różnych krajach.

We wrześniu 2014 roku władze Senegalu zarejestrowały zrzeszenie tradycyjnych senegalskich rybaków (Platform of Senegalese Artisanal fishing actors – PAPAS), traktując je jako organizację zawodową. PAPAS to grupa kilku stowarzyszeń rybackich, której powstanie zainicjował Greenpeace Afryka w 2011 roku. Organizacja ta miała już okazję zademonstrować swoje możliwości podczas negocjacji nad nowymi umowami połowowymi pomiędzy UE a Senegalem. Zdołała wówczas przekonać rząd Senegalu do ponownego rozpatrzenia swoich wniosków i do przyznania większej puli korzyści swoim członkom.

Poza organizacjami LIFE i PAPAS także inne grupy drobnych rybaków z całego świata domagają się swoich praw i sprawiedliwego dostępu do zasobów morskich.

© JUAN MANUEL SERRANO / GREENPEACE

© CHRISTIAN ASLUND / GREENPEACE

© CHRISTIAN ASLUND / GREENPEACE

WIDOKI NA PRZYSZŁOŚĆ

Nowe unijne zasady zarządzania rybołówstwem w ramach Wspólnej Polityki Rybołówstwa dają krajom członkowskim możliwość eliminowania nadmiernych zdolności połowowych i przejścia na zrównoważone, bardziej przyjazne środowisku sposoby połowów.

Z tego względu Greenpeace wzywa rządy krajów należących do Unii Europejskiej do:

- przedstawienia kompleksowej analizy mocy połowowych swoich flot rybackich z uwzględnieniem segmentów tych flot oraz do podjęcia działań eliminujących nadmierne zdolności połowowe tam, gdzie one istnieją. Chodzi o wyeliminowanie jednostek, które wyrządzają największe szkody w środowisku morskim, najbardziej przyczyniają się do przełowienia, i mają niewielki bądź też niekorzystny wpływ na społeczny, ekonomiczny i kulturowy rozwój społeczności nadbrzeżnych;
- przyznawania limitów połowowych na podstawie kryteriów środowiskowych, społecznych i ekonomicznych. Powinny to być kryteria biorące pod uwagę bezpośredni wpływ połowów na środowisko naturalne, konsumpcję paliwa przypadającą na dany sprzęt lub związaną z konkretną praktyką połowową, historię oraz ewentualne wykroczenia danego statku i firmy, a także otoczenie biznesowe rzeczywistych właścicieli – m.in. fakt, czy właściciele statku pracują na pokładzie, czy istnieje związek między nimi a krajem, w którym zarejestrowana jest ich jednostka;

- otwartego i przejrzystego publikowania informacji o zasadach przydzielania limitów połowowych i ich beneficjentach;
- stworzenia odpowiednich systemów, które nagradzałyby rybaków prowadzących połowy najmniej zagrażające środowisku i zapewniające najwięcej korzyści społecznościom lokalnym.

Ponadto Greenpeace apeluje do wszystkich rządów o wprowadzanie w życie wszystkich najważniejszych praw i regulacji Wspólnej Polityki Rybołówstwa, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego i praw dotyczących ochrony środowiska. Głównymi celami tych działań powinny być: pilne odnowienie zasobów rybnych, stworzenie sieci rezerwatów morskich i poprawienie stanu wód. Rządy muszą zwiększyć wysiłki dążące do zapobiegania połowom NNN dokonywanym przez statki pływające pod ich banderami lub będące własnością ich obywateli. Powinny też karać wykroczenia przez nakładanie sankcji na konkretne firmy. Greenpeace wzywa też UE do uszczelnienia swojej polityki przyznawania bander poprzez wymóg istnienia realnego połączenia między krajem a zarejestrowanym w nim statkiem oraz zakaz częstego zmieniania bander zarówno pomiędzy krajami z UE, jak i spoza niej.

**POZNAJ
STATKI MOLOCHY**

ALBACORA UNO

**BANDERA
HISZPANIA**

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Albacora S.A. – Hiszpania

NUMER IMO: 9127435

OZNAKA RYBACKA: 3-VI-51-96

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** EAMB

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 3585

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (KW): 5966

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Okrężnice

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Albacora Uno, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia gatunków takich jak żarłacz jedwabisty, wrażliwe na działania człowieka żarłacz białopłetwy i rekiny wielorybie oraz ssaki morskie i zagrożone żółwie morskie.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Pacyfik środkowo-zachodni, łącznie z Wyłączną Strefą Ekonomiczną Kiribati

GATUNKI DOCELOWE⁴: tuńczyk i gatunki podobne

Albacora Uno jest ogromnym sejnem tuńczykowym. Potrafi zmieścić w ładowni 2000 ton ryb i przyczynia się do problemu przełowienia nie tylko na wodach europejskich, ale też światowych – poprzez swój udział w przetrzebieniu stad opastuna i wschodnich stad tuńczyka żółtopłetwego. Albacora Uno wykorzystuje urządzenia powodujące koncentrację ryb (fish aggregation devices - FAD)⁵, które w założeniu mają wabić tuńczyki, jednak w rzeczywistości przyciągają również wiele innych gatunków stworzeń morskich. Przez ich zastosowanie znacząco rośnie przyłów.

Mieszkańcy rejonów, w których działa statek, potrzebują zdrowych stad tuńczyka, aby się utrzymać i zachować swój styl życia. Dlatego kraje, które podpisały Porozumienie Nauru (PNA), chcą ograniczyć liczbę obcych jednostek rybackich w swoim regionie.

W 2010 roku przyłapano statek na trwających od 2 lat nielegalnych połowach z zastosowaniem 67 FADów w wodach Wyłącznej Strefy Ekonomicznej Stanów Zjednoczonych. Albacora S.A., właściciel statku, doszedł do ugody z Amerykańską Narodową Służbą Oceaniczną i Meteorologiczną (NOAA) i zgodził się zapłacić 5 mln dolarów odszkodowania⁶.

W sierpniu 2011 roku załoga Albacora Uno prawdopodobnie wyrzuciła za burtę tonę tuńczyka pasiastego (bonito), łamiąc w ten sposób postanowienie Międzyamerykańskiej Komisji ds. Tuńczyka Tropikalnego (IATTC, rezolucja C-11-01), według których statki muszą zatrzymać wszystkie złowione okazy tego gatunku. W rezultacie tego oraz kolejnego incydentu, w który zamieszany był inny hiszpański statek, Hiszpania została uznana przez Amerykańską Krajową Służbę Rybołówstwa Morskiego (NMFS) za jeden z 10 krajów zamieszanych w nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy, tzw. NNN w 2011 i 2012 roku^{7,8}.

Albacora Uno był też jednym z trzech statków przyłapanych w czerwcu 2012 przez Urząd Nadzoru Zasobów Morskich Wysp Marshalla (MIMRA) ze skórą, płetwami i martwymi rekinami na pokładzie. Na statek nałożono grzywnę w wysokości 55 tys. dolarów i skonfiskowano 18 martwych rekinów⁹. W październiku 2013 na statek została nałożona kolejna grzywna, tym razem w wysokości 1 mln euro, za sześć przypadków prowadzenia nielegalnych połowów w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej Nauru¹⁰.

© PAUL HILTON / GREENPEACE

ALBATUN TRES

**BANDERA
HISZPANIA**

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Albacora S.A. - Hiszpania

NUMER IMO: 9281310

OZNAKA RYBACKA: 3-VI-512-03

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** EADN

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 4406

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 4927,15

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Okrężnice

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Albatun Tres, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia gatunków takich jak żarłacz jedwabiste, wrażliwe na działania człowieka żarłacz białołetwy i rekiny wielorybie oraz ssaki morskie i zagrożone żółwie morskie.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Pacyfik środkowo-zachodni i południowo-wschodni, łącznie z Wyłączną Strefą Ekonomiczną Kiribati, okolice wysp Line i Feniks.

GATUNKI DOCELOWE¹¹: tuńczyk i gatunki podobne

Albatun Tres jest jednym z trzech największych na świecie sejnów¹². Jest klasyfikowany jako „super super sejner” i może pomieścić w ładowniach 2258 ton ryb¹³. Ten zarejestrowany w Hiszpanii statek przyczynia się do problemu przełowienia na globalną skalę. Na Pacyfiku bierze udział w przetrzebieniu stad opastuna i wschodnich stad tuńczyka żółtołetwego. Albatun Tres wykorzystuje urządzenia powodujące koncentrację ryb (fish aggregation devices - FAD)¹⁴, które w założeniu mają zwabiać tuńczyki, jednak w rzeczywistości przyciągają również wiele innych gatunków stworzeń morskich, takich jak żarłacz jedwabiste, żarłacz białołetwy, rekiny wielorybie, zagrożone żółwie morskie i inne morskie ssaki. Ich ofiarą padają też młode osobniki tuńczyka, także mocno przełowionego opastuna.

Mieszkańcy rejonów, w których działa statek, potrzebują zdrowych stad tuńczyka, aby się utrzymać i zachować swój styl życia. Dlatego kraje, które podpisały Porozumienie Nauru (PNA), chcą ograniczyć liczbę obcych jednostek rybackich w swoim regionie¹⁵.

Albatun Tres otrzymał 4 935 360 euro w 2002 roku, co stanowi najwyższą w historii dotację przyznaną europejskiemu statkowi¹⁶. Mimo,

że jednostce udowodniono nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy tzw. NNN¹⁷, Albacora Group otrzymywała między 2006 a 2011 rokiem 1 166 432 euro na opłaty w ramach Umów o partnerstwie w sprawie połowów (FPA)¹⁸.

W 2006 roku Republika Kiribati utworzyła drugi co do wielkości rezerwat morski na świecie wokół wysp Feniks (The Phoenix Islands Protected Area). W 2010 został on wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Region zawiera najlepiej zachowane archipelagi rafy koralowej na Pacyfiku¹⁹. Władze Kiribati były krytykowane za brak działań w celu ochrony tego rejonu przed połowami przemysłowymi. W rezerwacie zakazano połowów i innych działań wydobywczych, ale komercyjne połowy zostały zabronione tylko na 3% jego powierzchni. Reszta pozostaje otwarta dla przemysłowych statków rybackich. Rezultatem tego był wzrost aktywności połowowej w tym rejonie. W czerwcu 2012 roku Albatun Tres prowadził połowy na terenie rezerwatu, ale nie wpłynął na strefę zakazaną²⁰. W czerwcu 2012 prezydent Republiki Kiribati oznajmił, że od 1 stycznia 2015 zostanie wprowadzony całkowity zakaz połowów komercyjnych na terenie rezerwatu.

ANNELIES ILENA

BANDERA
HOLANDIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA²¹:
Parlevliet en Van der Plas B.V. - Holandia

NUMER IMO: 9204556

OZNAKA RYBACKA: KW-174

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** PHKE

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 14055

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 14400

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których
działa Annelies Ilena, istnieje ryzyko przyłowu
(zagrożonych) gatunków takich jak głowomłot,
manta i delfin w wodach zachodniej
Afryki^{22,23,24,25}.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Północno-wschodni
Atlantyk, środkowo-wschodni Atlantyk, Wyłączne
Strefy Ekonomiczne Mauretanii, Maroko/
Zachodniej Sahary.

GATUNKI DOCELOWE²⁶: Małe gatunki
pelagiczne, takie jak ostrobok pospolity,
ostrobok chilijski, sardynka, błękitek.

144-metrowa Annelies Ilena jest największą
w Europie jednostką rybacką²⁷. Ten super
trawler potrafi pomieścić 7 tys. ton ryb
w ładowni, dzięki czemu może prowadzić
połowy tygodniami bez przerwy. Już przed
zwdowaniem, statek był kontrowersyjny
ze względu na sam rozmiar²⁸. Przed
2008 jednostka pływała pod irlandzką
banderą i nosiła nazwę Atlantic Dawn.
Była to największa jednostka zbudowana
w tym okresie i stanowiła 15% zdolności
połowowych kraju²⁹.

Annelies Ilena przyczynia się do problemu
przełowienia w skali globalnej, biorąc udział
w przeławianiu stad ostroboka chilijskiego na
południowym Pacyfiku (2006-2011, 2014)
i stad małych ryb pelagicznych u wybrzeży
zachodniej Afryki (2009, 2013). W 2011
roku połowie ostroboka chilijskiego zostało
zredukowane do 10% ilości, którą notowano
w późnych latach 80-tych³⁰.

Statek należy do dużych trawlerów, które
najwięcej czerpią z bezpośredniego wsparcia
finansowego UE – w ramach dopłat do
dostępu do afrykańskich łowisk oraz zwolnień
od podatku za paliwo³¹.

PHOTO UNAVAILABLE

ARTICO

BANDERA
AZORY/PORTUGALIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Ze względu na brak transparentności, nie jest jasne, czy właścicielem jest firma Sociedade da Fomento da Pesca Lda z Azorów czy może Pescarias Cayón & García z Portugalii.

NUMER IMO: 7362756

OZNAKA RYBACKA: PD-400-N

MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ WYWOŁAWCZY (IRCS): CUFX

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 793

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 1193

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Takle dryfujące

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Artico, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia zagrożonych żółwi morskich oraz wrażliwych lub zagrożonych gatunków rekinów, ptaków i ssaków morskich.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Południowo-wschodni, południowo-zachodni i środkowo-wschodni Pacyfik, od 2009 pływa też w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej Polinezji Francuskiej. Zarejestrowana prędkość sugeruje prowadzenie tam połowów.

GATUNKI DOCELOWE³²: tuńczyk, miecznik

Artico jest europejskim taklowcem, który przyczynia się do ogólnoświatowego problemu przelowienia poprzez poławianie przetrzebionych stad tuńczyka żółtopłetwego i miecznika na południowym Pacyfiku³². Na wodach tych nie obowiązują żadne przepisy ochrony środowiska (nie istnieje żadna organizacja odpowiedzialna za ochronę środowiska morskiego)³³.

Prowadząc połowy tuńczyka i miecznika, taklowce przyczyniają się też do zmniejszenia populacji zagrożonych rekinów, żółwi i ptaków morskich. Wszystkie gatunki żółwi morskich występujących w tych rejonach (oprócz jednego - żółwia australijskiego) są gatunkami wrażliwymi, zagrożonymi albo krytycznie zagrożonymi wyginięciem.

Załoga Artico i Carmen Terre, siostrzanej jednostki, jest prawdopodobnie zadłużona. Pożyczyli oni pieniądze, które agent wymagał za znalezienie im pracy. Twierdzą, że zarabiają 325 dolarów (około 260 euro) miesięcznie³⁴. Mówią otwarcie, że są najmniej opłacanymi rybakami na całym świecie. Na pokładzie podaje im się to samo jedzenie codziennie – przynętę na ryby, czyli zamrożone kawałki makreli

i ośmiornic. Odebrano im ich indonezyjskie paszporty. Podobno „kapitan i oficerowie mają na pokładzie wszystkie wygody”³⁵.

Trzech członków załogi twierdzi, że doznało poważnych wypadków podczas pracy i cierpi na niedowład rąk i dłoni. Donoszą, że nie otrzymali odpowiedniej pomocy medycznej, a jeden z nich musiał czekać aż 25 dni na leczenie ran³⁶.

ATLANTIC

BANDERA
SZWECJA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

LL 628 Atlantic AB³⁷ - Henrik Ohlsson i Lars-Johan Olsson, Szwecja³⁸

NUMER IMO: 8805468

OZNAKA RYBACKA: LL628

MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ WYWOŁAWCZY (IRCS): SMCP

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 139

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 662

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki denne rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Artico, istnieje ryzyko przyłowu takich gatunków jak argentyń, grenadier czarny, chimera pospolita i różnych gatunków rekinów.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Północno-wschodni Atlantyk, od 2009 roku pływa w prędkościach połowowych w Wyłącznych Strefach Ekonomicznych Szwecji, Norwegii i Danii.

GATUNKI DOCELOWE³⁹: Statek posiada prawa do kwot połowowych na krewetkę północną, czarniaka, homarce, dorsza atlantyckiego i złocię.

Atlantic prowadzi większość swoich połowów na terenach objętych siecią Natura 2000 w Bratten⁴⁰. Rejon ten został objęty ochroną ze względu na dużą różnorodność gatunków, występujące tam koralowce i 32 zagrożone inne gatunki⁴¹. Obecnie można prowadzić połowy w rejonach objętych siecią Natura 2000, jednak prowadzone są prace nad wprowadzeniem pełnej ochrony Bratten przed trałowaniem dennym. Ten typ połowów jest niezwykle niszczytelny dla unikatowych siedlisk w tym rejonie.

Atlantic działa na łowiskach, które znane są z tego, że jako przyłów łapie się na nich argentyń, grenadiery czarne, chimery pospolite i różne gatunki rekinów⁴². Ryby głębinowe i rekiny są szczególnie wrażliwe, ze względu na niską płodność i późne dojrzewanie⁴³. Na łowiskach tych dochodzi też do wyrzucania za burtę ogromnych ilości krewetek ze względu na selekcję jakości tzw. up-grading⁴⁴. Jest to proceder, w którym rybacy wyrzucają legalnie złowione krewetki, zostawiając jedynie te najlepszej jakości. Robi się to, aby zoptymalizować połów statku. Atlantic wchodzi w skład segmentu szwedzkiej

floty, który wyrzuca 25% złowionych krewetek. Ilość wyrzucanych krewetek może dochodzić nawet do tony dziennie⁴⁵.

Według władz szwedzkich, ta sama flota ma duże problemy z nadmiernymi zdolnościami połowowymi⁴⁶.

Statek nie dostał żadnych bezpośrednich dotacji, jednak tak jak inne jednostki rybackie w UE, Atlantic jest zwolniony z podatku za paliwo⁴⁷. Obliczenia wykazują, że pomiędzy 2007 a 2011, Atlantic otrzymał w ten sposób 170 tys. euro niebezpośrednich subsydiów i to jedynie w ramach połowów prowadzonych na obszarach Natura 2000 w Bratten.

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

CORNELIS VROLIJK FZN

BANDERA
WIELKA BRYTANIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Cornelis Vrolijk Holding B.V. - Netherlands

NUMER IMO: 8707537

OZNAKA RYBACKA: H171

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** MLPC9

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 5579

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 7007

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Cornelis Vrolijk, istnieje ryzyko przyłowu (zagrożonych) gatunków takich jak żółw skórzasty, kareta i szylkretowy, głowomłot i manta^{22,23,24,25}.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Północno-wschodni i środkowo-wschodni Atlantyk oraz Wyłączne Strefy Ekonomiczne Wielkiej Brytanii, Irlandii, Zachodniej Sahary i Mauretanii.

GATUNKI DOCELOWE⁴⁸: makrela atlantycka, śledź, błękitek północny, kiedyś również sardynka i sardynela

Cornelis Vrolijk ma prawo do 18% kwot połowowych Anglii. Dla porównania, drobni rybacy, którzy stanowią trzy czwarte całej floty Wielkiej Brytanii, mają do dyspozycji tylko 4% brytyjskich kwot^{49,50}.

Pomimo faktu, że Cornelis Vrolijk pływa pod brytyjską banderą i ma brytyjskiego zarządcę, jego faktyczni właściciele są w Holandii i to tam trafiają złowione przez niego ryby.

Jednostka przyczynia się do problemu przełowienia na ogólnoświatową skalę poprzez prowadzenie połowów na przetrzebionych stadach ryb u wybrzeży zachodniej Afryki. Jej poczynania można porównać do podobnych statków, takich jak Maartje Theadora czy Annelies Ilena.

PHOTO UNAVAILABLE

EIRADO DO COSTAL

BANDERA
HISZPANIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:
Moradiña S.A - Hiszpania

NUMER IMO: 9265328

OZNAKA RYBACKA: 3-VI-44-01

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** EBVD

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 1167

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 1210

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki denne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Eirado do Costal, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia gatunków takich jak rekiny, rajowate i płaszczki.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Atlantyk północno-wschodni; od 2009 roku pływa w prędkościach połowowych w Wyłącznych Strefach Ekonomicznych Islandii i Norwegii.

GATUNKI DOCELOWE⁵¹: dorsz atlantycki, błękitek, halibut niebieski, karmazyn, krab śnieżny, flądra

Eirado do Costal prowadzi połowy na praktycznie nietkniętych ekosystemach dalej północy³. Statek przyczynia się do przelowienia załamanych już stad karmazyna na północno-wschodnim Atlantyku i na przetrzebionych stadach żabnicy, homara europejskiego i norweskiego, dorsza atlantyckiego, karmazyna i halibuta niebieskiego.

Eirado do Costal używa do połowów włoków dennych rozpornicowych. Zagroza przez to głębinowym gatunkom dennym, takim jak rajowate, płaszczki oraz wrażliwe rekiny, które łapie jako niechciany przyłów²⁵. Połowy karmazynów zwykle prowadzą także do przyłowu niedojrzałych osobników. Gatunek ten cechuje bardzo niska wytrzymałość, wolne tempo wzrostu, późne dojrzewanie (10-14 lat), długie życie (>50 lat) oraz formowanie ławic. Wszystkie te czynniki sprawiają, że karmazyn jest niezwykle wrażliwy na przelowienie.

Właściciel statku otrzymał 1 788 480 euro subsydiów na budowę nowej jednostki w 2002 roku. Jego właściciel według rejestru, Pesquerías Tara S.A, także otrzymał dopłaty w wysokości 273 289,12 euro za tymczasowe

wstrzymanie połowów prowadzonych przez Eirado do Costal na wodach NAFO w latach 2007-2008⁵². Właściciel faktyczny, firma Moradiña S.A., otrzymała z kolei 321 443,40 euro za zaprzestanie połowów (prowadzonych przez nieokreślone statki) w 2005 roku⁵³. Całkowita suma dopłat przyznanych Moradiña za zaprzestanie połowów na terenach NAFO pomiędzy 2007 a 2012 rokiem to 2 112 879,34 euro.

PHOTO UNAVAILABLE

FRANCA MORTE

BANDERA
PORTUGALIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Pedro França S.A. - Portugalia

NUMER IMO: 9297694

OZNAKA RYBACKA: A-3720-N

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** CUF7

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 2820

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 2920

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki denne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Kilka z gatunków, na które statek posiada kwoty połowowe, może stać się przyłowem.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Północno-wschodni i północno-zachodni Atlantyk.

GATUNKI DOCELOWE⁵⁴: Statek posiada kwoty połowowe na karmazyna, dorsza atlantyckiego, halibuta niebieskiego, raję, krewetki, witlinka, makrelę atlantycką, śledzia atlantyckiego, ostroboka pospolitego.

Jeśli Franca Morte poławia gatunki, na które posiada kwoty połowowe, to przyczynia się tym samym do problemu przełowienia, łowiąc przetrzebione stada dorsza, halibuta niebieskiego, ostroboka i makreli na północno-zachodnim Atlantyku.

Franca Morte miała być nowym statkiem flagowym Portugalii⁵⁶. Pesca Miradouro, firma, która zbudowała jednostkę, otrzymała w 2002 roku na jej budowę 3 412 800 euro⁵⁷.

Statek jest trawlerem dennym wykorzystującym niszczycielskie praktyki połowowe, które sięją spustoszenie w delikatnych, morskich ekosystemach. Na obszarze Flemish Cap na Atlantyku poławia między innymi karmazyna, przydenny gatunek ryb. Badania wykazują, że w rejonach tych występują zimnolubne koralowce, oraz że ilość biomasy i zróżnicowania koralowców znacząco spada w regularnie trałowanych obszarach.

1 kwietnia 2010 roku inspekcja kanadyjskiej Organizacji Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku (NAFO) weszła na pokład statku Franca Morte, który prowadził właśnie połowy karmazyna w rejonie NAFO 3N. Inspektorzy odkryli, że rozmiar oczek w stosowanych sieciach był za mały. Stanowi to poważne naruszenie Środków ochrony i egzekwowania NAFO⁵⁵.

PHOTO UNAVAILABLE

FRANCHE TERRE

BANDERA
MAJOTTA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:
Bezpośrednim właścicielem jest SAPMER S.A. –
La Reunion, faktycznym właścicielem jest SAPMER
Holdings (Singapur)

NUMER IMO: 9540156

OZNAKA RYBACKA: DI 928376

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** FNSN

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 2687

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 3800

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Okrężnice

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa
Franch Terre, istnieje ryzyko dodatkowego
złowienia gatunków takich jak wrażliwe na
działania człowieka rekiny, w tym rekiny
wielorybie, oraz zagrożone żółwie morskie.

GŁÓWNE ŁOWISKA^{3,58}: Południowo-zachodni
Ocean Indyjski, wybrzeża Somalii, Kanał
Mozambicki, Wyłączne Strefy Ekonomiczne
Madagaskaru, Seszeli, Mauritiusu i Majotty.

GATUNKI DOCELOWE⁵⁹: tuńczyk żółtopłetwy
i pasiasty (bonito)

Franch Terre przyczynia się do ogólnoswiatowego problemu przelowienia poprzez poławianie przetrzebionych stad tuńczyka żółtopłetwego za pomocą okrężnic i urządzeń powodujących koncentrację ryb (FAD). Urządzenia te w zamyśle mają wabić tuńczyki do sieci, jednak w rzeczywistości przyciągają też inne morskie gatunki zwierząt i w rezultacie prowadzą do wysokiego przyłowu - rekinów, zagrożonych żółwi morskich, jak i młodych tuńczyków.

Właściciel statku, firma Sapmer, agresywnie rozbudowuje swoją flotę i buduje nowe jednostki⁶⁰. Na łowiskach, na których działa, nie obowiązują obecnie żadne zasady regulujące połowy⁶¹. Wokół terenów połowowych niedaleko Majotty na Oceanie Indyjskim wciąż wybuchają konflikty interesów pomiędzy lokalnymi rybakami a industrialnymi statkami rybackimi. Komercyjne połowy flot z Francji i Hiszpanii wpływają negatywnie na miejscowe społeczności i drobnych, tradycyjnych rybaków. Dochodzi do tego szczególnie na wodach południowo-zachodniego Oceanu Indyjskiego, wokół Madagaskaru,

Mauritiusu, Komorów i francuskich terytoriów zamorskich - wyspy Reunion i Majotty. Tradycyjni rybacy jednoczą swoje siły, aby wspólnie przeciwdziałać temu problemowi, i tworzą związek rybaków działających na Oceanie Indyjskim. Jako, że Majotta jest już częścią Unii Europejskiej, statki z Hiszpanii i Francji mogą prowadzić połowy w strefie 24 mil morskich od jej wybrzeży (Regulacja Nr 1385/2013). Miejscowi rybacy zdecydowali się zaangażować w zarządzanie rezerwatu morskiego utworzonego w 2010 roku w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej. W tej chwili przepisy pozwalają tuńczykowcom na połowy w tym rejonie⁶².

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

FRANZISKA

BANDERA
HOLANDIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:
W. Van der Zwan Zonen Visserij Maatschappij B.V.
- Holandia

NUMER IMO: 8802997

OZNAKA RYBACKA: SCH-54

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** PCXG

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 7153

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 7648

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Franziska, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia (zagrożonych) gatunków takich jak głowomłot, manta i delfin w wodach zachodniej Afryki^{22,23,24,25}

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Północno-wschodni Atlantyk, środkowo-wschodni Atlantyk, Wyłączne Strefy Ekonomiczne Mauretanii, Maroko/zachodniej Sahary.

GATUNKI DOCELOWE⁶³: Małe gatunki pelagiczne, takie jak ostrobok pospolity, śledź, ostrobok chilijski, błękitnik, sardynka.

Franziska jest 119-metrowym super trawlerem. Jednostka regularnie zmienia bandery pomiędzy europejskimi i innymi: między 2005 a 2006 zmieniła banderę z holenderskiej na flagę Belize, a później znów na holenderską pomiędzy 2007 i 2009. Następnie przez 3 lata była zarejestrowana w Peru, natomiast od 2013 roku znów prowadzi połowy pod banderą holenderską. Gdy pływała jako jednostka peruwiańska, nadal była zależna od W. Van der Zwan Zonen Visserij Maatschappij B.V.⁶⁴.

Częste zmiany bander pozwalają na czerpanie kilku korzyści. Przykładowo, gdy Franziska łowiła ryby w wodach Mauretanii w 2006, 2010, 2011 i 2012, nie musiała prowadzić połowów zgodnie z umowami pomiędzy Mauretanią i UE, ponieważ nie była wtedy teoretycznie europejskim statkiem (choć jej właścicielem nadal była holenderska firma). W tym czasie statek obchodził regulacje pływając pod banderami Peru i Belize.

Franziska ma ogromne zdolności połowowe i przyczynia się do ogólnoświatowego problemu przełowienia poprzez poławianie przetrzebionych stad, np. ostroboka chilijskiego na południowym Pacyfiku (2007-2010) i małych ryb pelagicznych w wodach zachodniej Afryki (2006-2007 i 2010-2014). W wyniku przełowienia, 2011 roku pogłowienie ostroboka chilijskiego w południowo-wschodnim Pacyfiku zostało zredukowane do 10% ilości, którą notowano w późnych latach 80-tych⁶⁵.

Statek należy do dużych trawlerów, które czerpią najwięcej z bezpośredniego wsparcia finansowego UE – w ramach dopłat do dostępu do afrykańskich łowisk oraz zwolnień od podatku za paliwo³¹.

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

HELEN MARY

**BANDERA
NIEMCY**

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA²¹:
Parlevliet en Van der Plas B.V. - Holandia

NUMER IMO: 9126364

OZNAKA RYBACKA: ROS785

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** DQLI

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 7278

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 5369

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Helen Mary, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia (zagrożonych) gatunków takich jak głowonęt, manta i delfin w wodach zachodniej Afryki^{22,23,24,25}

GŁÓWNE ŁOWISKA^{3,66}: Północno-wschodni Atlantyk, południowo-wschodni Pacyfik, środkowo-wschodni Atlantyk, Wyłączne Strefy Ekonomiczne Mauretanii, Maroko/zachodniej Sahary.

GATUNKI DOCELOWE⁶⁷: Małe gatunki pelagiczne, takie jak śledź, ostrobok chilijski, ostrobok pospolity, makrela japońska, sardynela, sardynka i błękitek.

116-metrowa Helen Mary posiada ładownię, która może pomieścić 6900m³ ryb, przez co można zaklasyfikować ją jako ekstensywny trawler pelagiczny. Ze swoimi ogromnymi możliwościami połowowymi, jednostka przyczynia się do ogólnoswiatowego problemu przełowienia i przetrzebienia stad, np. ostroboka chilijskiego na południowym Pacyfiku (2007-2010) oraz stad małych ryb pelagicznych w wodach zachodniej Afryki (2006-2007 i 2010-2012, 2014). W wyniku przełowienia, w 2011 roku pogłowie ostroboka chilijskiego w południowo-wschodnim Pacyfiku zostało zredukowane do 10% ilości, którą notowano w późnych latach 80-tych⁶⁸.

W 1994 roku właściciel statku otrzymał ponad 6,2 mln euro z Instrumentu Finansowego Orientacji Rybołówstwa na budowę ROS 785 Helen Mary. Była to największa w historii dopłata otrzymana w UE z tego funduszu. W 2002 roku firmie przyznano kolejne 132 296 euro - tym razem na modernizację statku.

Jeśli porównać ilość złowionych ryb do liczby zatrudnionych osób, ogromne statki takie jak Helen Mary generują bardzo mało miejsc pracy. Średnia ilość złowionych przez nie ryb przypadających na jednego pracownika w 2008 roku to 614,2 ton, czyli 5,2 razy więcej, niż przewiduje to europejska średnia (119,7 ton na 1 pracownika). Stanowi to bardzo niskie zatrudnienie na tonę złowionych ryb⁶⁹.

KINGFISHER

BANDERA DANIA

Kingfisher poławia przede wszystkim dorsza na Morzu Północnym - jest to stado, które od dawna jest przeławiane. W 2013 roku Greenpeace ustalił, że cała flota łowiąca dorsza na Morzu Północnym ma o wiele za duże zdolności połowowe. Aby łowić zgodnie z założeniami wyznaczonymi dla tego stada przez naukowców, duńska flota powinna zredukować swoje zdolności połowowe o 75%⁷¹.

HM 555 Kingfisher jest trawlerem dennym. Odkąd zaczęto prowadzić połowy za pomocą włoków dennych na Morzu Północnym, ekosystem dna tego akwenu radykalnie się zmienił⁷². Technika ta generuje również bardzo wysoki przyłów i zużywa duże ilości paliwa⁷³. W 2013 wyrzucano za burtę ogromne ilości dorsza złowionego na Morzu Północnym⁷⁴. Na każde 100 kg dorsza

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Svenn Anker Gasberg Grønkjær, Dania

NUMER IMO: 8739243

OZNAKA RYBACKA: HM555

MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ WYWOŁAWCZY (IRCS): OVQL

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 467

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 736

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki denne rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Kingfisher HM555, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia krytycznie zagrożonych raji gładkich, wrażliwych koleni oraz koralowców.

GŁÓWNE ŁOWISKA (MAPA)³: Północno-wschodni Atlantyk, Morze Północne, Wyłączna Strefa Ekonomiczna Danii.

GATUNKI DOCELOWE⁷⁰: dorsz, żabnica, morszczuk, plamiak, czarniak

złowionego techniką trałowania dennego w tym regionie (podczas połowów dorsza, plamiaka i innych gatunków dennych), 28 kg zostało wyrzuconych za burtę⁷⁵. Na łowiskach czarniaka⁷⁶ i plamiaka⁷⁷ poławia się przy okazji takie gatunki jak raja gładka czy koleń. Raja gładka została sklasyfikowana jako gatunek krytycznie zagrożony przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody (International Union for Conservation of Nature - IUCN), koleń pospolity był zaklasyfikowany jako taki w 2006 roku, natomiast teraz jest na liście gatunków wrażliwych²⁵. Raja gładka znajduje się też na liście gatunków zagrożonych i wymierających Konwencji OSPAR⁷⁸. Na obu łowiskach dochodzi do poławiania koralowców - siedliska koralowców, określane jako ogrody koralowe, także znajdują się na liście zagrożonych siedlisk OSPAR⁷⁸. Trawlery denne takie jak HM 555 Kingfisher z reguły generują bardzo wysoki przyłów i wyrzucają za burtę duże ilości złowionych ryb¹⁵⁵.

Statek jest częścią duńskiego systemu wymiany kwot połowowych, który faworyzuje wielkie jednostki kosztem mniejszej, bardziej zrównoważonej floty. Koncentracja kwot połowowych doprowadziła tam do sytuacji,

w której 105 statków reprezentujących zaledwie 15% floty łowi 90% ryb. 72% jednostek łowi pozostałe 5% całkowitego połowu⁷⁹. Resztę stanowią małe łodzie. Właściciele statku Kingfisher HM555 zgromadzili największą część wszystkich holenderskich kwot na połowy dorsza w Morzu Północnym i cieśninie Skagerrak.

Większe i bardziej wydajne statki takie jak Kingfisher doprowadziły do znaczącego spadku zatrudnienia w przemyśle rybnym, które od 1995 roku spadło o 56%⁸⁰.

Statek często działa w rejonie Gule Rev - obszarze Natura 2000 chronionym prawem UE. Prowadzenie połowów w tym miejscu powinno być zabronione, dopóki nie udowodni się, że nie stwarza zagrożenia dla zwierząt i ich siedlisk. Jednak rząd Danii nadal nie egzekwuje tego prawa. Połowy za pomocą trałowania dennego są niezwykle niszczycielskie, a działania Kingfishera w rezerwacie Gule Rev pokazują, jak bardzo destrukcyjny wpływ ma ten statek na ekosystem Morza Północnego.

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

KOVAS

**BANDERA
LITWA**

Kovas jest ogromnym super-trawlerem, który prowadzi połowy u wybrzeży zachodniej Afryki. Z ładownią, która może pomieścić 4544 m³ ryb, statek ten przyczynia się do ogólnoświatowego problemu przełowienia poprzez poławianie przetrzebionych stad ostroboka, makreli japońskiej, sardynek

i sardynei. Choć biomasa stad północnych i południowych sardynei jest bardzo niska, nadal kontynuuje się tam połowy. Stada sardynei u wybrzeży zachodniej Afryki są nadmiernie eksploatowane, a centralne stada są wciąż przeławiane.

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Litewskie przedsiębiorstwo żeglugi Baltlanta^{81,82}, którego jedynym akcjonariuszem jest zarejestrowana na Wyspach Kanaryjskich Lispa Holding^{83,84}. Ta z kolei jest w 100% własnością firmy Three Towns Capital Limited, która zarejestrowana jest w Hong Kongu. Three Towns Capital jest w 50% własnością Szweda, Magnusa Rotha, i w 50% Rosjanina, Witalija Orłowa^{85,86}.

NUMER IMO: 7610426

OZNAKA RYBACKA: KL419

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** LYFO

Pojemność brutto (GT): 5979

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 5369

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Kovas, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia wrażliwych gatunków takich jak żółt skorzasty, kareta i szylkretowy, głowomłot i manta.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Środkowo-wschodni Atlantyk i Wyłączna Strefa Ekonomiczna Senegalu.

GATUNKI DOCELOWE⁸⁷: makreła japońska, ostrobok, sardynela i sardynka

Trałowanie denne w celu złowienia ostroboków i sardynei jest przyczyną dodatkowego łowienia żółwi skorzastych, kareta i szylkretowych oraz mant. Trawlery-zamrażalnie generują też duży przyłów podczas połowów sardynek w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej Mauretanii. Gatunki poławiane przy okazji to głowomłoty, manty i żółwie.

Działania statku Kovas wpływają negatywnie na lokalne społeczności, poprzez przetrzebienie stad w wodach zachodniej Afryki. Pomiędzy 2010 a 2012 jednostka łowiła na nielegalnie uzyskanej licencji połowowej Senegalu. Według Senegalskich władz, Kovas dwukrotnie łowił w zakazanej strefie w 2012 roku, nie transmitując przy tym danych VMS, a załoga odmówiła wykonywania poleceń inspektora, który był na pokładzie. Co więcej, wielokrotnie dopuszczał się niszczenia tradycyjnych narzędzi połowowych lokalnych rybaków. Z tego powodu na statek nałożono grzywnę w wysokości 121 960 euro oraz nakazano wypłatę odszkodowań za zniszczone narzędzia. Wnioskowano też o wycofanie pozwolenia na połowy przyznanego jednostce⁸⁸.

W prasie litewskiej powtarzają się informacje o pracownikach statków Baltlanty, którzy nie otrzymują swoich wynagrodzeń⁸⁹. Marynarze również skarżą się, że licencje połowowe, które wykorzystuje firma, są często nieważne, przez co są zmuszani do prowadzenia nielegalnych połowów, tym samym narażają swoje życie i zdrowie⁹⁰. Bronius Bikulčius, zastępca dyrektora generalnego Baltlanty, przyznał dziennikarzom, że 18 lipca 2012 roku statki wojskowe USA i Senegalu rozkazały kapitanowi "Irvinga", innego statku należącego do Baltlanty, żeby zatrzymał jednostkę. Kapitan nie wykonał rozkazu, a do statku oddano strzały⁹¹.

Kovas zmieniał banderę z litewskiej na flagę Komorów (tanią banderę⁹²) 17 czerwca 2011 roku, a potem znów na litewską w marcu 2012^{93,94}.

© KATE DAVISON / GREENPEACE

MAARTJE THEADORA

**BANDERA
NIEMCY**

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Parlevliet en Van der Plas B.V. - Holandia

NUMER IMO: 9182801

OZNAKA RYBACKA: ROS171

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** DEAN2

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 9082

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 8640

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Maartje Theadora, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia (zagrożonych) gatunków takich jak głowonęt, manta i delfin w wodach zachodniej Afryki^{4,5,6,7}

GŁÓWNE ŁOWISKA (MAPA)³: Północno-wschodni Atlantyk, południowo-wschodni Pacyfik, środkowo-wschodni Atlantyk, Wyłączne Strefy Ekonomiczne Mauretanii, Maroko/zachodniej Sahary.

GATUNKI DOCELOWE⁹⁵: Małe gatunki pelagiczne takie jak śledź, ostrobok chilijski, ostrobok pospolity, makrela, makrela japońska, sardynela, sardynka i błękitek.

Ze 140 metrami długości i ładownią mieszczącą 6000 ton ryb, Maartje Theadora jest największą jednostką w niemieckiej flocie rybackiej. Zanim zaczęła pływać pod niemiecką banderą w 2007 roku, łowiła jako statek holenderski. Jej właścicielem jest firma Parlevliet & Van Der Plas, która zarejestrowana jest w Holandii⁹⁶. Ten ogromny statek ze znacznymi zdolnościami połowowymi przyczynia się do ogólnoświatowego problemu przełowienia. Przyczynia się, między innymi, do przetrzebienia stad ostroboka chilijskiego w wodach południowego Pacyfiku (2007-2011, 2014) i stad małych ryb pelagicznych u wybrzeży zachodniej Afryki (2011-2012). W wyniku przełowienia, w 2011 roku połowie ostroboka chilijskiego zostało zredukowane do 10% ilości, którą notowano w późnych latach 80-tych⁹⁷.

W grudniu 2012 roku na statek nałożono grzywnę w wysokości 595 tys euro, gdy odkryto, że na 4000 ton złowionych ryb, które były na jego pokładzie, 1585 ton złowiono nielegalnie. Władze francuskie oskarżyły kapitana jednostki o nielegalną praktykę łączenia dwóch sieci, aby łowić bardziej efektywnie. Statek uwolniono dopiero, gdy jego właściciele zaakceptowali werdykt⁹⁸.

Pomiędzy 2007 a 2013 rokiem, Maartje Theadora otrzymała w sumie 646 383 euro dopłat od Europejskiego Funduszu Rybackiego na system SkySails (ogromny, komputerowo sterowany latawiec podobny do wielkiego kajta). Statek korzystał też ze znacznych pośrednich subsydiów - w ramach dopłat do dostępu do afrykańskich łowisk oraz zwolnień od podatku za paliwo³¹.

© PIERRE GLEIZES / GREENPEACE

MARGIRIS

BANDERA
LITWA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA²¹:
Parlevliet en Van der Plas B.V. - Holandia

NUMER IMO: 8301187

OZNAKA RYBACKA: KL855/KL749

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** LYRV

Pojemność brutto (GT): 9449

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 9840

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Margiris, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia (zagrożonych) gatunków takich jak głowomłot, manta i delfin w wodach zachodniej Afryki^{22,23 24,25}

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Północno-wschodni Atlantyk, południowo-wschodni Pacyfik, środkowo-wschodni Atlantyk, Wyłączne Strefy Ekonomiczne Mauretanii, Maroko/zachodniej Sahary.

GATUNKI DOCELOWE⁹⁹: Małe gatunki pelagiczne takie jak śledź, ostrobok chilijski, sardynela, sardynka i błękitek.

142-metrowy Margiris jest największym statkiem rybackim w litewskiej flocie. Potrafi pomieścić w ładowni ogromne ilości ryb, przez co może prowadzić połowy tygodniami bez przerwy. Statek wielokrotnie zmieniał banderę - do 1999 roku pływał pod amerykańską flagą, potem stał się statkiem europejskim zarejestrowanym najpierw w Holandii, a potem na Litwie (od 2006 do 2012). W 2012 roku statek miał zostać zarejestrowany w Australii, żeby mógł prowadzić tam połowy. Rząd australijski nie wyraził na to zgody i Margiris pływa nadal pod litewską banderą.

Margiris wzbudza od dawna wiele kontrowersji. Pod koniec lat 90-tych statek ten, noszący wtedy nazwę Atlantic Star, próbował uzyskać prawa do połowów na Atlantyku u wybrzeży Massachusetts, jednak z uwagi na sprzeciw społeczny odrzucono jego wniosek¹⁰⁰. W 2012 Margiris próbował znaleźć nowe tereny łowieckie na wodach Australii. Zdobył tam pewne prawa połowowe, posługując się przy tym nieaktualnymi wynikami badań naukowych. Jednak ze względu na duży sprzeciw opinii publicznej, nigdy nie rozpoczął połowów w tym regionie, ponieważ rząd australijski wprowadził tymczasowy zakaz dla super-trawlerów¹⁰¹.

Statek ten przyczynia się do globalnego problemu przełowienia przez poławianie przetrzebionych stad ostroboka chilijskiego w wodach południowego Pacyfiku (2007-2010, 2013) i stad małych ryb pelagicznych u wybrzeży zachodniej Afryki (2006, 2008-2012, 2014). W wyniku przełowienia, w 2011 roku pogłowie ostroboka chilijskiego zostało zredukowane do 10% ilości, którą notowano w późnych latach 80-tych¹⁰².

© NICK COBBING / GREENPEACE

NORMA MARY

BANDERA
WIELKA BRYTANIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Samherji¹⁰³ - Islandia

NUMER IMO: 8704808

OZNAKA RYBACKA: H110

MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ WYWOŁAWCZY (IRCS): 2DFR3

Pojemność brutto (GT): 2342

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 3280

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Zestaw dwuwłokowy (włoki denne)

PRZYŁÓW^{2, 104}: Na łowiskach, na których działa Norma Mary, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia gatunków takich jak karmazyn, halibut biały, halibut niebieski, zębacz, zimnica.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Północno-wschodni Atlantyk, między innymi Wyłączne Strefy Ekonomiczne Norwegii i Grenlandii od 2009 roku.

GATUNKI DOCELOWE^{105, 106}: Posiada kwoty połowowe na dorsza, płamiaka, czarniaka, karmazyna i halibuta niebieskiego.

Norma Mary należy do floty statków, które mogą skorzystać z tego, że lód w Arktyce topnieje. Greenpeace obawia się, że nietknięte jeszcze morskie środowisko Arktyki może zostać zniszczone, jeśli nie zostaną wprowadzone żadne regulacje dotyczące rybołówstwa w tym regionie. Dane o położeniu statku sugerują, że w 2012 Norma Mary prowadził połowy w pobliżu fiordów Svalbardu, także na terenie jednego z parków narodowych³. Brakuje jednak danych na temat tego, co wtedy poławiał i jakie ryby wylądował na brzegu. Technika połowowa, jakiej używa statek, czyli trałowanie denne, jest niezwykle destrukcyjna i może siać ogromne spustoszenie w wrażliwym i nie do końca zbadanym ekosystemie Arktyki. Poprzez swoje połowy, Norma Mary przyczynia się do niszczenia środowiska naturalnego na globalną skalę.

Norma Mary ma również prawo do kwot połowowych na dorsza i płamiaka w Morzu Barentsa. Wpływ, jaki duża flota połowowa może mieć na cały ekosystem Morza Barentsa, budzi wielki niepokój. Szczególnie zagrożone są tu ptaki morskie oraz wolno dojrzewające gatunki ryb takie jak karmazyn i halibut niebieski, które często padają ofiarą sieci jako przyłów.

PHOTO UNAVAILABLE

ODIN

BANDERA
REPUBLIKA VANUATU

Odin może zmieścić w swojej ładowni 4100m³ ryb. Przyczynia się do ogólnoswiatowego problemu przełowienia poprzez poławianie przetrzebionych stad na południowym Pacyfiku (gatunki takie jak ostrobok chilijski, ostrobok pacyficzny). W 2011 roku populacja ostroboka na południowo-wschodnim Pacyfiku załamała się, gdy z jej oryginalnej biomasy pozostało

jedynie 10%¹⁰⁹. Odin poławiał w tym rejonie regularnie od 2010 roku. Stado ostroboka chilijskiego jest nadal poważnie przetrzebione i ocenia się, że obecny niski poziom rekrutacji nie pozwoli stadu na zregenerowanie się.

Przełowienie ostroboka, do którego doszło zanim powstała Regionalna Organizacja ds.

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Odin był w przeszłości własnością kilku firm, w tym Laskaridis Shipping Ltd. Obecnie jego armatorem jest Unimed Glory, firma zależna od Laskaridis Shipping¹⁰⁷. Faktyczny właściciel jest nieznany.

NUMER IMO: 8907084

EXTERNAL MARKING: N/A

MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ WYWOŁAWCZY (IRCS): YJRB3

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 7805

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 5998

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Niedostępne są informacje na temat przyłowu wrażliwych i zagrożonych gatunków na tych łowiskach.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Południowo-wschodni i środkowo-wschodni Pacyfik.

GATUNKI DOCELOWE¹⁰⁸: ostrobok chilijski, ostrobok pacyficzny

Zarządzenia Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku (SPRFMO), spowodowało, że tysiące ludzi straciło pracę w sektorze rybnym w Chile. Doprowadziło to do konfliktów o podział kwot połowowych na takie gatunki jak kałamarnica Humboldta, pomiędzy drobnymi rybakami a przemysłowymi statkami rybackimi¹¹⁰.

Ostrobok chilijski pełni ważną rolę w ekosystemie południowego Pacyfiku, ponieważ stanowi główne źródło pożywienia dla tuńczyków i mieczników¹¹¹. Według Komitetu Naukowego SPRFMO "zniknięcie ostroboka najprawdopodobniej spowodowałoby niemożliwe do przewidzenia, znaczne i trwałe zmiany w liczbie gatunków będących drapieżnikami i stanowiącymi pokarm tej ryby"¹¹². Co więcej, trałowanie w celu połowu ostroboka generuje niechciany przyłów takich gatunków jak makrela japońska, miruna patagońska, atun i kałamarnica Humboldta¹¹³.

Mimo, że statek pływa pod banderą Republiki Vanuatu (tanią banderą¹¹⁴), jego armatorem jest grecka firma. Istnieje kilka krajów, które pozwalają zagranicznym statkom na używanie ich bander do nieuregulowanych połowów¹¹⁵.

Odin posiadał w latach 2007-2008 pozwolenie na połów kryła w wyjątkowo wrażliwych na działania człowieka wodach Antarktyki. Pozwolenie to zostało wycofane podczas 26 zebrania Komisji do spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki¹¹⁶. Kryl jest gatunkiem niezwykle ważnym dla delikatnego ekosystemu Antarktyki, ponieważ stanowi źródło pokarmu dla wielorybów i innych ssaków morskich.

Odin został wymieniony na wstępnej liście jednostek prowadzących połowy NNN przygotowanej na zebranie SPRFMO w styczniu 2014 roku. Dokonywał on przeładunków na morzu wraz z innym statkiem, Frio Ionian, który pływa pod banderą Liberii. Liberia nie była wtedy członkiem ani współpracownikiem SPRFMO, jednak wyraziła chęć współpracy z organizacją. Wniosła o to, aby statek nie został umieszczony na liście jednostek NNN¹¹⁷.

© MIGUEL RIOPA / GREENPEACE

PLAYA DE TAMBO

**BANDERA
HISZPANIA**

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:
Pesquerías Marinenses S.A. - Hiszpania

NUMER IMO: 8613279

OZNAKA RYBACKA: 3-VI-5-9905

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** EDWY

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 1083

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 1302

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki denne
rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa
Playa de Tambo, istnieje ryzyko dodatkowego
złowienia gatunków takich jak wrażliwe na
działania człowieka rekiny, rajowate i płaszczki.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Południowo-zachodni
Atlantyk niedaleko Falklandów oraz północno-
wschodni i północno-zachodni Atlantyk.

GATUNKI DOCELOWE^{118, 119, 120}: kałamarnica
pospolita, halibut niebieski, żabnica i inne połowy
wielogatunkowe

Pomiędzy majem a czerwcem, Playa de Tambo prowadzi połowy w okolicach Falklandów i w wodach podlegających Organizacji Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku (NAFO). Jeśli pozostaną mu jeszcze niewykorzystane kwoty połowowe, po drodze do Hiszpanii zatrzymuje się na północno-wschodnim Atlantyku, gdzie łowi w obszarach regulowanych przez Komisję ds. Rybołówstwa Północno-Wschodniego Atlantyku (NEAFC), głównie w rejonie Hatton Bank^{121, 122}.

Statek przyczynia się do problemu przełowienia na globalną skalę. Jednym z łowisk, które eksploatuje, jest łowisko kałamarnicy pospolitej znajdujące się w okolicach Falklandów. Jest to łowisko o nieznanej biomasy. Playa de Tambo przyczynia się też do przełowienia stad halibuta niebieskiego, którego liczba bardzo spadła w północno-zachodnim Atlantyku. W północno-zachodnim Atlantyku statek poławia też karmazyny. Gatunek ten cechuje bardzo niska wytrzymałość, wolne tempo wzrostu, późne dojrzewanie (10-14 lat), długie życie (>50 lat) oraz formowanie ławic. Wszystkie te czynniki sprawiają, że karmazyn jest niezwykle wrażliwy na przełowienie.

Głębinyne trałowanie denne sieje
spustoszenie w delikatnych morskich

ekosystemach, niszczy dno morskie i dziesiątkuje głębinowe, zimnolubne ryby rafowe. Badania wykazują, że ilość biomasy i zróżnicowania koralowców znacząco spada w regularnie trałowanych obszarach.

Playa de Tambo łowi w rejonach o wyjątkowo delikatnych ekosystemach, takich jak południowo-zachodni Atlantyk¹²³, północno-zachodni Atlantyk^{124, 125, 126, 127} i północno-wschodni Atlantyk¹²⁸. Połowy w tych miejscach zwykle prowadzą do przyłowu niechcianych gatunków i dużej ilości wyrzucanych ryb. Na tych łowiskach za burtę zwykle trafiają mocno już przetrzebione żabnice, np. żabnica afrykańska, i głębinowe gatunki denne, takie jak rekiny, raje i płaszczki.

Pomiędzy 1997 a 1998 rokiem, Playa de Tambo otrzymała w sumie 653 505 euro dopłat¹²⁹. Jego właściciel, Pesquerías Marinenses S.A., otrzymał od UE 342 074 euro za tymczasowe wstrzymanie połowów w 2012 roku.

W lutym 2005 roku jednostka otrzymała 2 wezwania do sądu z powodu niewykazywania codziennych połowów oraz w związku z utrudnianiem pracy inspektorom NAFO¹³⁰.

© GREENPEACE (ANONYMOUS)

SAGA GDY-150

BANDERA
POLSKA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:

Statkiem zarządza Atlantex Sp. z o.o. 100% udziałów spółki należy do cypryjskiej firmy Esja Shipping Ltd.^{131,132}. Właściciel Esja Shipping nie jest znany. Jednakże do niedawna właścicielem Atlantexu była islandzka firma Samherij (Atlantex jest nadal wymieniony na ich stronie internetowej). Dyrektor Esja Shipping, Ingvar Juliusson¹³³, jest głównym księgowym w Samherji. Jeden z członków rady nadzorczej Atlantexu, Bogusław Szemieth, jest konsulem honorowym Islandii w Polsce¹³⁴.

NUMER IMO: 8607191

OZNAKA RYBACKA: GDY-150

MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ WYWOŁAWCZY (IRCS): SNIC

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 7765

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 5296

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Włoki pelagiczne rozpornicowe

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Saga GDY-150, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia wrażliwych gatunków takich jak żółw skórzasty, kareta i szylkretowy, głowomłot i manta.

GŁÓWNE ŁOWISKA³: Środkowo-wschodni i północno-wschodni Atlantyk oraz Wyłączne Strefy Ekonomiczne Irlandii, Zachodniej Sahary i Mauretanii.

GATUNKI DOCELOWE^{135,136}: ostrobok, makrela, sardynka i sardynela

Saga GDY-150 jest największą jednostką w polskiej flocie rybackiej i jedną z największych w Europie. Jej ładownie mieszczą 3455m³ ryb¹³⁷. Saga przyczynia się do problemu przełowienia na globalną skalę poprzez połowy na przetrzebionych już stadach sardyneli i ostroboka u wybrzeży zachodniej Afryki. Posiada również licencję na połowy na wodach wokół Antarktydy¹³⁸

Na łowiskach ostroboka i sardyneli w wodach północno-zachodniej Afryki występuje zwykle przyłów krytycznie zagrożonych żółwi skórzastych i szylkretowych, zagrożonych żółwi kareta i wrażliwych mant. Na łowiskach sardyneli¹³⁹ w wodach Mauretanii dochodzi dodatkowo do poławiania głowomłotów^{22,23,24,25}. Z tych powodów Saga przyczynia się do przetrzebienia stad w wodach zachodniej Afryki, co wpływa negatywnie na miejscowe społeczności i rybaków. W oświadczeniu z września 2013 roku, mauretańscy rybacy wzywają rządy państw Afryki zachodniej do wprowadzenia zakazu połowów dla mega-

trawlerów takich jak Saga, które poławiają na ich wodach, niszczą zasoby rybne i zagrażają bezpieczeństwu ich źródeł utrzymania¹⁴⁰.

Do czerwca 2013 roku Saga pływała pod banderą Belize, która jest uważana za tanią banderę¹⁴¹, dopiero potem została zarejestrowana w Polsce¹⁴². Rejestrowanie statków pod tanimi banderami to jeden ze sposobów na obejście regulacji i uniknięcie kontroli.

Saga nazywała się wcześniej „Blue Wave” i miała innego właściciela. W 2012 roku statek został przyłapany i ukarany grzywną za prowadzenie połowów w zakazanej strefie w Senegalu z nielegalnie uzyskaną licencją połowową. W tym samym okresie była oskarżona o wyłączenie swojego systemu monitorowania VMS i o niszczenie tradycyjnych narzędzi połowowych lokalnych rybaków. Właściciel statku został wtedy skazany na grzywnę w wysokości 47 700 euro oraz zobowiązany do wypłacenia rekompensat za zniszczony sprzęt rybacki¹⁴³.

TXORI ARGI

BANDERA
HISZPANIA

FAKTYCZNY WŁAŚCICIEL I JEGO SIEDZIBA:
Compañía Internacional de Pesca y Derivados S.A.
(INPESCA) - Hiszpania

NUMER IMO: 9286724

OZNAKA RYBACKA: 3-BI-21-03

**MIĘDZYNARODOWY RADIOWY SYGNAŁ
WYWOŁAWCZY (IRCS):** ECEQ

POJEMNOŚĆ BRUTTO (GT): 4134

MOC SILNIKA GŁÓWNEGO (W KW): 5854,3

NARZĘDZIA POŁOWOWE¹: Okrężnice

PRZYŁÓW²: Na łowiskach, na których działa Txori Argi, istnieje ryzyko dodatkowego złowienia gatunków takich jak żarłacz jedwabisty, żarłacz białopłetwy i rekin wielorybi oraz zagrożone żółwie i ptaki morskie.

GŁÓWNE ŁOWISKA^{3,144}: Zachodni Ocean Indyjski, Wyłączne Strefy Ekonomiczne Somalii i Madagaskaru, Kanał Mozambicki.

GATUNKI DOCELOWE¹⁴⁵: tuńczyk żółtopłetwy i tuńczyk pasiasty (bonito)

Txori Argi jest piątym co do wielkości tuńczykowcem na świecie¹⁴⁶. Statek przyczynia się do przetrzebienia stad tuńczyka żółtopłetwego w Oceanie Indyjskim. Używa przy tym okrężnic oraz urządzeń powodujących koncentrację ryb (FAD)¹⁴⁷, które mają za zadanie zwabić tuńczyki. Niestety, urządzenia te przyciągają też inne gatunki morskie i przyczyniają się do zwiększenia niechcianego przyłowu żarłaczy jedwabistych i białopłetwych, wrażliwych rekinów wielorybich oraz zagrożonych żółwi morskich i ptaków. Poziom przyłowu powstającego przy użyciu FADów różni się w zależności od miejsca, gdzie się je wykorzystuje¹⁴⁸.

W 2012 roku statek przyłapano na połowach bez licencji w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej Mozambiku i ukarano grzywną w wysokości 1,2 mln euro¹⁴⁹. Txori Argi zwolniono z portu w Mozambiku, gdy hiszpański bank BBVA zagwarantował, że wypłaci grzywnę Ministerstwu Rybołówstwa¹⁵⁰. Gdy jednak Mozambik próbował zrealizować gwarancję i wypłacić pieniądze, okazało się, że jest to niemożliwe. Złożył więc wniosek do Komisji ds. Tuńczyka

na Oceanie Indyjskim (IOTC) o umieszczenie Txori Argi na liście jednostek prowadzących połowy NNN. Sprawa skończyła się w 2013 roku ugodą w wysokości 523 581 euro^{151,152}. Firma INPESCA jest właścicielem statku Txori Argi, Txori Udin i Txori Berri. Wszystkie te jednostki są podejrzewane o połowy na podstawie fałszywych pozwoleń prowadzone w wodach Liberii¹⁵³.

Statek Txori Argi otrzymał 4 674 240 euro subsydiów na budowę w 2001 roku¹⁵⁴. Jego właściciel, firma INPESCA, otrzymała pomiędzy 1994 a 2006 rokiem w sumie 9 974 417 euro na modernizację i budowę statków¹⁵⁵.

PRZYPISY

- ⁱ Komisja Europejska (2008) Reflections on further reform of the Common Fisheries Policy, dokument roboczy. http://www.cfp-reformwatch.eu/pdf/reflection_cfp_08_mid.pdf
- ⁱⁱ Greenpeace. 2013. Empleo a Bordo. Análisis del empleo en el sector pesquero español y su impacto socioeconómico, kwiecień 2013. <http://www.greenpeace.org/espana/Global/espana/report/oceanos/Informe%20Pesca%20Sostenible.pdf>
- ⁱⁱⁱ Greenpeace. Transforming Tuna Fisheries in Pacific Island Countries, czerwiec 2013. <http://www.greenpeace.org/australia/PageFiles/533986/Transforming%20Tuna%20Rpt.online150-NEW.pdf>
- ^{iv} Rozporządzenie podstawowe nr 1380/2013
- ^v Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) (2014). Departament Rybołówstwa i Akwakultury. Assessing fishing capacity and overcapacity, 2014. <http://www.fao.org/fishery/topic/14858/en>
- ^{vi} Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa FAO (2010). Departament Rybołówstwa i Akwakultury. The State of World Fisheries and Aquaculture, 2010.
- ^{vii} FAO i Bank Światowy (2009) The Sunken Billion: the economic justification for fisheries reform. The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank.
- ^{viii} Zgromadzenie Ogólne ONZ (2014) Rezolucja A/RES/68/71; oraz regularne raporty na temat stanu zasobów rybnych Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO).
- ^{ix} Zgromadzenie Ogólne ONZ (2012) Rezolucja A/RES/67/79* przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne 11 grudnia 2012. <http://china-isa.jm.chineseembassy.org/chn/hyfl/hgwj/lhgdhij/ldjysjpl/P020131026027843909867.pdf>
- ^x Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP). Zielona Ekonomia. www.unep.org/greeneconomy
- ^{xi} Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) (2014). The state of world fisheries and aquaculture. Opportunities and challenges, 2014. E-ISBN 978-92-5-108276-8 (PDF)
- ^{xii} Rozporządzenie podstawowe nr 1380/2013
- ^{xiii} Greenpeace. Flagging the overcapacity. Gaps in the Dutch based pelagic fleet capacity reporting, kwiecień 2014. (<http://www.greenpeace.nl/Global/nederland/2014/Campagnes/Oceanen/Publicaties/GPflaggingtheovercapacity.pdf>)
- ^{xiv} Simply Seatrade, listopad 2009. http://www.seatrade.com/fileadmin/user_upload/Documents/PDF/Simply_Seatrade_1109.pdf
- ^{xv} JaapJan Zeeberg, Ad Corten, Erik de Graaf, 2006. Bycatch and release of pelagic megafauna in industrial trawler fisheries off Northwest Africa. Nature: Elsevier – Fisheries Research 78. http://jzeebe1.home.xs4all.nl/Mauritanie_Zeeberg.pdf
- ^{xvi} Greenpeace 2012. Ocean Inquirer Issue 3: The Price of Plunder. How European Taxpayers are Subsidising Factory Trawlers to Strip Fish From West Africa's Waters. <http://www.greenpeace.org/denmark/Global/denmark/Hav/Dokumenter/ThePriceOfPlunder.pdf>
- ^{xvii} JaapJan Zeeberg, Ad Corten, Pablo Tjoe-Awie, Josep Cocab, Bambay Hamadyc, kwiecień 2007. Climate modulates the effects of Sardinella aurita fisheries off Northwest Africa.
- ^{xviii} Juan-Jordá et al. 2001. Global population trajectories of tunas and their relatives. PNAS 2011 doi:10.1073/pnas.1107743108
- ^{xix} Greenpeace USA. The Tuna Industry's Got a Dirty Little Secret. <http://www.greenpeace.org/usa/en/campaigns/oceans/seafood/tuna/>
- ^{xx} Greenpeace. El papel de España como actor global en la industria pesquera y procesadora de atún, maj 2013. <http://www.greenpeace.org/espana/Global/espana/report/oceanos/informeATUN.pdf>
- ^{xxi} ShipFriends.gr, czerwiec 2013. <http://www.shipfriends.gr/forum/topic/1544-o%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%BA%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B4%CE%B7-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B1-%CF%86%CF%8C%CE%BA%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CF%84-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7/>
- ^{xxii} Ithacanews.gr, grudzień 2007. http://www.ithacanews.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=513&Itemid=43
- ^{xxiii} Njord, Laskaridis Unimed Glory. <http://fiske.zaramis.se/tag/frigg/>
- ^{xxiv} Shipping and Marine, listopad 2012. <http://www.shippingandmarine.co.uk/article-page.php?contentid=16323&issueid=461>
- ^{xxv} Distribution publications, INC. Dane Federalnej Agencji Morskiej Stanów Zjednoczonych. https://www.dpiusa.com/about/client_show/018307
- ^{xxvi} Profundo, maj 2011. Company structures, financing and costs of Dutch pelagic freezer trawler companies. https://www.greenpeace.de/sites/www.greenpeace.de/files/Company_structures_financing_and_costs_of_Dutch_PFA_companies_May_2011_0.pdf
- ^{xxvii} QUOTE, MILJONAIRES <http://www.quotenet.nl/Miljonairs/Diederik-Parlevliet>
- ^{xxviii} QUOTE, MILJONAIRES <http://www.quotenet.nl/Miljonairs/Jan-van-der-Plas>
- ^{xxix} QUOTE, MILJONAIRES <http://www.quotenet.nl/Miljonairs/Annerieke-en-Carolien-Vrolijk>
- ^{xxx} QUOTE, MILJONAIRES <http://www.quotenet.nl/Miljonairs/Familie-Van-der-Zwan>
- ^{xxxi} Greenpeace 2012. The Price of Plunder: How European taxpayers are subsidising factory trawlers to strip fish from West Africa's waters <http://www.greenpeace.org/eu-unit/Global/eu-unit/reports-briefings/2011%20pubs/2012%20Jan-Feb/20120227%20PFA%20inquirer%20ENG.pdf>
- ^{xxxii} Profundo, maj 2011. Company structures, financing and costs of Dutch pelagic freezer trawler companies. https://www.greenpeace.de/sites/www.greenpeace.de/files/Company_structures_financing_and_costs_of_Dutch_PFA_companies_May_2011_0.pdf
- ^{xxxiii} Cornelis Vrolijk, oficjalna strona. http://www.cornelisivrolijk.eu/5_menu_42_.html
- ^{xxxiv} Profundo, maj 2011. Company structures, financing and costs of Dutch pelagic freezer trawler companies. https://www.greenpeace.de/sites/www.greenpeace.de/files/Company_structures_financing_and_costs_of_Dutch_PFA_companies_May_2011_0.pdf
- ^{xxxv} Profundo, maj 2011. Company structures, financing and costs of Dutch pelagic freezer trawler companies. https://www.greenpeace.de/sites/www.greenpeace.de/files/Company_structures_financing_and_costs_of_Dutch_PFA_companies_May_2011_0.pdf
- ^{xxxvi} Albacora SA. 2013. „Sprawozdanie roczne 2012”, Albacora SA, lipiec 2013.
- ^{xxxvii} Dane z rejestru firmy z dnia 29 września 2010.
- ^{xxxviii} Tackle Tax Heavens. Where are they? 2011. <http://www.tackletaxhavens.com/whats-a-tax-haven/where-are-they/>
- ^{xxxix} Baltic Atlant Shipping. <http://www.balticatlant.eu/index.php?cont=fleet>
- ^{xl} Baltlanta, oficjalna strona internetowa. <http://www.baltlanta.lt/>
- ^{xli} Pełne dane na temat firmy Henessen (Firmen Registernummer FL001.520.412-9) pochodzące z rejestru handlowego Lichtensteinu, Handelsregister-Auszug, Amt für Justiz Fürstentum Liechtenstein, 10 grudnia 2013
- ^{lii} LIETUVOS RYTAS, marzec 2008. http://www.cr.lt/public_article.php?art_id=201796&c_id=110215
- ^{liiii} Dane na temat firmy pochodzące z litewskiego rejestru firm, VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŪ CENTRAS, LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ REGISTRŪ, IŠPLĖSTINIS ĮŠRAŠAS SU ISTORIJA
- ^{xliv} Informacje na temat Baltic Atlant Shipping SL uzyskane z hiszpańskiego rejestru firm przez INFORMA D&B S.A, grudzień 2013.

^{xliv} Bakaru Ekspresa. K. Kovalis – į teisiųjų suola, wrzesień 2008. <http://www.ve.lt/naujienos/lietuva/lietuvos-naujienos/k-kovalis---i-teisiuju-suola/>

^{xlvi} Balsas.lt. Ispanijos „Lispa Holdings“ įsigijo Klaipėdos bendrovės akcijų, styczeń 2014. <http://www.balsas.lt/naujiena/770152/ispanijos-lispa-holdings-isigijo-klaipedos-bendroves-akciju>

^{xlvii} Ekonomika.lt Spanish lisp Holdings acquired the shares of the company in Klaipeda, styczeń 2014. <http://translate.google.com/translate?hl=de&sl=auto&tl=en&u=http%3A%2F%2Fwww.ekonomika.lt%2Fnaujiena%2Fispanijos-lispa-holdings-isigijo-klaipedos-bendroves-akciju-46996.html>

^{xlviii} Bloomberg Businessweek, Opis firmy. <http://investing.businessweek.com/research/stocks/private/snapshot.asp?privcapId=144816302>

^{xliv} Dane z hiszpańskiego rejestru firm eInforma, www.einforma.com, 16 stycznia 2014.

^l Undercurrent News. Whitefish supply giant restructuring. <http://www.undercurrentnews.com/2013/01/07/whitefish-supply-giant-restructuring/>

^{li} Greenpeace. Flagging the overcapacity. Gaps in the Dutch based pelagic fleet capacity reporting, kwiecień 2014. <http://www.greenpeace.nl/Global/nederland/2014/Campagnes/Oceanen/Publicaties/GPflaggingtheovercapacity.pdf>

^{lii} Companies in the UK. <http://www.companiesintheuk.co.uk/td/onward-fishing-company>

^{liii} ITF Seafarers, Blood on the flag, 2002. <http://www.itfseafarers.org/liberia.cfm>

^{liv} New York Times, 2012. <http://www.nytimes.com/2012/01/25/science/earth/in-mackerels-plunder-hints-of-epic-fish-collapse.html?pagewanted=all&r=1&>

^{lv} Albacora SA, „Sprawozdanie roczne 2012”, Albacora SA, lipiec 2013.

^{lvi} Albacora SA, „Sprawozdanie roczne 2012”, Albacora SA, lipiec 2013.

^{lvii} Marine Traffic. http://www.marinetraffic.com/en/ais/details/ships/664576000/_:4cc00597c1846807e714de17da781b98

^{lviii} Elcomercio.es. Armón bota su segundo barco en dos días, un atunero para el grupo Albacora, lipiec 2013. <http://www.elcomercio.es/v/20130725/economia/armon-bota-segundo-barco-20130725.html>

^{lix} Ministerio de Agricultura. Consulta del censo de flota pesquera operativa. <http://www.magrama.gob.es/es/pesca/temas/la-pesca-en-espana/censo-de-la-flota-pesquera/consulta.asp?cod=10008>

^{lx} INPESCA. Txori Urdin. <http://www.inpesca.com/inpesca/de/txori-urdin.asp?Cod=2051&nombre=2051&sesion=1>

^{lxi} Ministerio de Agricultura. Consulta del censo de flota pesquera operativa. <http://www.magrama.gob.es/es/pesca/temas/la-pesca-en-espana/censo-de-la-flota-pesquera/consulta.asp?cod=21905>

^{lxii} SeaWeb.com http://www.sea-web.com/authenticated/authenticated_handler.aspx?control=ownerovw&owcode=0357799

^{lxiii} Inpesca SA, „Sprawozdanie roczne 2010”, Inpesca SA, maj 2011

^{lxiv} Ministerio de Agricultura, BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO, kwiecień 2014. <http://www.boe.es/boe/dias/2014/04/10/pdfs/BOE-A-2014-3867.pdf>

^{lxv} FIS. <http://fis.com/fis/worldnews/worldnews.asp?country=0&monthyear=&l=s&id=65783&ndb=1&df=0>

^{lxvi} Gruppo Pesmar. <http://www.pesmar.es/zonas-de-pesca/>

^{lxvii} Faro de Vigo. Pesqueros gallegos de NAFO se desplazan a las Malvinas por la falta de ayudas para el amarre. <http://www.farodevigo.es/economia/2013/01/15/pesqueros-gallegos-nafo-desplazan-malvinas-falta-ayudas-amarre/740849.html>

^{lxviii} Ministeriet for Fødderaver, Landbrug og Fiskeri <http://webfd.fk.dk/fdweb/app/vessel-fnd>

^{lxix} Fiskeriets Økonomi 2012. FOI

^{lxx} Greenpeace. Ocean Inquirer, exposing sea crime, luty 2012. http://www.greenpeace.nl/Global/nederland/2012/publicaties/GP_Ocean%20Inquier%233_los.pdf

^{lxxi} Africa progress panel. Grain Fish Money, financing Africa's green and blue revolution, Raport, 2014. http://www.africaprogresspanel.org/wp-content/uploads/2014/05/APP_APR2014_24june.pdf

^{lxxii} Greenpeace. Flagging the overcapacity. Gaps in the Dutch based pelagic fleet capacity reporting, kwiecień 2014. <http://www.greenpeace.nl/Global/nederland/2014/Campagnes/Oceanen/Publicaties/GPflaggingtheovercapacity.pdf>

^{lxxiii} Raport Grupy Roboczej ds. Naukowo-badawczych IX. Report of the Jack Mackerel Subgroup Annex SWG-10-03 <https://s3.amazonaws.com/s3.documentcloud.org/documents/286501/sprfmo-jack-mackerel-subgroup-report2011.pdf>

^{lxxiv} Upon consultation with specialists that consisted of, government fisheries scientists - a Chilean RFMO delegate, - artisan fishers union presidents/representatives, and two Chilean NGO campaigners

^{lxxv} Solomonstars. Fisheries plundered off the Pacific Islands, maj 2014. <http://www.solomonstarnews.com/news/regional/2166-fisheries-plundered-off-the-pacific-islands>

^{lxxvi} Islands Business. EU stands accused: PNA, wrzesień 2013. <http://www.islandsbusiness.com/news/pacific-region/2726/eu-stands-accused-pna/>

^{lxxvii} Greenpeace International. Albatun Tres Tuna Fishing Vessel, 2008. <http://www.greenpeace.org/international/en/multimedia/slideshows/Defending-the-Pacific/Albatun-Tres-Tuna-Fishing-Vessel/>

^{lxxviii} FishSubsidy, Franca Morte – Fishsubsidy payment. <http://fishsubsidy.org/PT/vessel/PRT000023094/franca-morte>

^{lxxix} Komisja Europejska. 2010. Ex-Post evaluation of the Financial Instrument for Fisheries Guidance (FIFG) 2000 – 2006 Raport końcowy, Tom 1 str. 28

^{lxxx} Poseidon. 2010. FIFG 2000–2006 Shadow Evaluation <http://www.pewtrusts.org/~media/legacy/uploadedfiles/peg/publications/report/FIFG20Shadow20Evaluationpdf.pdf>

^{lxxxii} Agence Française de Développement. <http://www.afd.fr/home/outr-mer/agences-outr-mer/Reunion?actuCtnId=85713>

^{lxxxiii} Profundo. 2011. Greenpeace. Direct and indirect EU support for the members of the Pelagic Freezer-trawler Association (PFA), listopad 2011 <http://www.greenpeace.nl/global/nederland/report/2011/direct%20and%20indirect%20eu%20support%20pfa.pdf>

^{lxxxiv} Profundo. 2013. Tax and employment practices of PFA companies in the Netherlands, Profundo, 3 czerwca 2013. Niepublikowane.

^{lxxxv} Profundo. 2011. Greenpeace. Direct and indirect EU support for the members of the Pelagic Freezer-trawler Association (PFA), listopad 2011 <http://www.greenpeace.nl/global/nederland/report/2011/direct%20and%20indirect%20eu%20support%20pfa.pdf>

^{lxxxvi} FishSubsidy, Albacora Uno – Fishsubsidy payment. <http://www.fishsubsidy.org/search/?q=albacora+uno>

^{lxxxvii} Albacora SA (2013) Sprawozdanie roczne 2012.

^{lxxxviii} Valencia Plaza. COMPAÑIA INTERNACIONAL DE PESCA Y DERIVADOS, SA. http://www.valenciaplaza.com/nacionalrankings/ver_detalle/6617

^{lxxxix} Industria Gallega. MORADIÑA, S.A. <http://www.industriagallega.com/empresa/A36018604/moradia>

^{lxxxix} Industria Gallega. PESQUERIAS MARINENSES, S.A. <http://www.industriagallega.com/empresa/A36002392/pesqueras-marinenses>

^{xc} Amerykańska Narodowa Służba Oceaniczna i Meteorologiczna (NOAA), Improving International Fisheries management, styczeń 2013. http://www.nmfs.noaa.gov/ia/iuu/msra_page/2013_biennial_report_to_congress_jan_11_2013_final.pdf

^{xci} Shark Defenders. Pirates Busted for Poaching Sharks in Marshall Islands, czerwiec 2012. <http://www.sharkdefenders.com/2012/07/pirates-busted-for-poaching-sharks-in.html>

^{xcii} Radio New Zealand International. Nauru court fines Spanish vessel and crew US\$ 1 million, październik 2013. [http://www.radionz.co.nz/international/pacific-news/224775/nauru-court-fines-spanish-vessel-and-crew-us\\$-1-million](http://www.radionz.co.nz/international/pacific-news/224775/nauru-court-fines-spanish-vessel-and-crew-us$-1-million)

^{xciii} FishSubsidy, Helen Mary – Fishsubsidy payment <http://fishsubsidy.org/DE/vessel/DEU000300601/HELEN%20MARY>

^{xciv} FishSubsidy, Albatun tres – Fishsubsidy payment <http://fishsubsidy.org/search/?q=Albatun%20Tres>

^{xcv} FishSubsidy, Txori Argi – Fishsubsidy payment <http://fishsubsidy.org/ES/vessel/ESP000025900/txori-argi>

^{xcvi} FishSubsidy, Albacora Uno – Fishsubsidy payment <http://fishsubsidy.org/ES/vessel/ESP000023164/ALBACORA%20UNO>

^{xcvii} FishSubsidy, Franca Morte – Fishsubsidy payment <http://fishsubsidy.org/PT/vessel/PRT000023094/franca-morte>

^{xcviii} Undercurrent News. EU praises Fiji, Vanuatu and Togo for IUU progress. <http://www.undercurrentnews.com/2013/11/12/eu-praises-fiji-vanuatu-and-togo-for-iuu-progress/>

^{xcix} Pacific Islands News Association (PINA). Vanuatu and EU Commission meet to discuss urgent IUU fisheries issues in Brussels, luty 2013. <http://www.pina.com.fj/?p=pacnews&m=read&o=994570529512bd21d1fbf03fcdfab9>

^c Regionalna Organizacja ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku (SPRFMO). Szóste międzynarodowe zebranie w sprawie powołania Regionalnej Organizacji ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku, październik 2008. <https://www.sprfmo.int/assets/6th-Meeting-October-2008-Canberra/Plenary-VI/SPRFMO6-Meeting-Report-with-annexes.pdf>

^{ci} Pierwsze zebranie komisji Regionalnej Organizacji ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku (SPRFMO), luty 2013. Aneks T. <https://www.sprfmo.int/assets/Commission-Meeting-1st/Report/Annex-T-Participants-list-1st-Commission-Meeting-SPRFMO-13-Feb.pdf>

- ^{cii} Panama Marine Authority. DIRECTORATE GENERAL OF MERCHANT MARINE, n.12, styczeń-luty-marzec 2014. <http://www.segumar.com/wp-content/uploads/2014/05/NEWSLETTER-DE-FEBRERO-2014-ultima-versi%C3%B3n.pdf>
- ^{ciii} Regionalna Organizacja ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku (SPRFMO). Pierwsze zebranie Komitetu Technicznego i ds. Zgodności, Manta, Ekwador: 27 – 31 stycznia 2014, CTC-01-09 Pierwsza wersja listy NNN. <http://www.southpacificrmo.org/assets/Commission-Meeting-2nd/CTC-01/CTC-01-09-Draft-IUU-List.pdf>
- ^{civ} Tasmanian Times. Super Trawler: Failing The Canberra Times test, wrzesień 2012. <http://tasmaniantimes.com/index.php/article/super-trawler-failing-the-canberra-times-test>
- ^{cv} Australian Government: Australian Fisheries Management Authority. Small Pelagic Fishery Resource Assessment Group (SPFRAG) Zapisy ze spotkania, 12-16 listopada 2011. http://www.afma.gov.au/wp-content/uploads/2010/06/SPFRAG-12-meeting-record_-_Final-17.5.2012.pdf#9370a8
- ^{cvi} Cadiz Pedia. Javier Garat Pérez, 2013. http://cadizpedia.wikanda.es/wiki/Javier_Garat_P%C3%A9rez
- ^{cvi} Regionalna Organizacja ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku. SPRFMO Report Annex F. Guayaquil, Ekwador, 10 – 14 marca 2008. <http://www.southpacificrmo.org/assets/5th-Meeting-March-2008-Guyaquil/List%20of%20participants%20web%20site%20amended%20June%2010.pdf>
- ^{cvi} Ref Commission, DG MARE, Workshop on small scale fisheries, 2010. http://ec.europa.eu/fisheries/news_and_events/events/workshop_250210/index_en.htm
- ^{cix} Greenpeace Hiszpania. 2014. Resumen del informe:empleo a bordoImpacto socioeconómico de un modelo pesquero sostenible. http://www.greenpeace.org/espana/Global/espana/2014/Report/oceanos/ResumenEmpleo_a_bordo.pdf

¹ Wszystkie informacje o nazwach, banderach, siedzibach właścicieli, numerach IMO, oznaczeniach rybackich IRCS, GT, KW i o używanych narzędziach połowowych pochodzą z bazy danych Lloyds <http://www.lloydslistintelligence.com>, wyszukiwarki statków rybackich FAO [http://ec.europa.eu/fisheries/fleet/](http://www.fao.org/figis/vrmf/finder/search/#stats, i/lub z rejestru flot UE <a href=) chyba, że zaznaczono, że pochodzą z innych źródeł.

² Informacje o statusie stad rybnych, o przyłowie, zagrożonych i wrażliwych gatunkach pochodzą z najnowszych dostępnych raportów krajowych i regionalnych organizacji zarządzających rybołówstwem oraz naukowych organizacji doradczych (np. ICES, WCPFC, ICCAT, IOTC, IATTC, CCSBT, SPRFMO, NEAFC, NAFO, FAO USA NOAA, kanadyjskiego DFO), z Czerwonej Listy Zagrożonych Gatunków IUCN www.iucnredlist.org oraz ze strony Fishbase www.fishbase.org.

³ Dane o położeniu statku zaczerpnięte z jego systemu automatycznej identyfikacji AIS i przetworzone przez 'navama® - technologia dla natury' <http://navama.com>

⁴ Komisja ds. Rybołówstwa na Zachodnim i Środkowym Pacyfiku (WCPFC) <http://www.wcpfc.int/node/16243>

⁵ Komisja ds. Rybołówstwa na Zachodnim i Środkowym Pacyfiku (WCPFC) <https://www.wcpfc.int/system/files/EB-WP-08%20ISSF%20bycatch%20mitigation%20cruise%20WCPO.pdf>

⁶ Amerykańska Narodowa Służba Oceaniczna i Meteorologiczna (NOAA) http://www.noaanews.noaa.gov/stories2010/20100707_albacora.html

⁷ Amerykańska Narodowa Służba Oceaniczna i Meteorologiczna (NOAA), Improving International Fisheries management, styczeń 2013. http://www.nmfs.noaa.gov/ia/iuu/msra_page/2013_biennial_report_to_congress__jan_11__2013__final.pdf#page=30

⁸ The Pew charitable trust, U.S. Names Illegal Fishing Countries, Now Must Act, styczeń 2013. <http://www.pewtrusts.org/en/about/news-room/news/2013/01/17/us-names-illegal-fishing-countries-now-must-act#sthash.QTrhEMrv.dpuf>

⁹ Shark Defenders, 2012. <http://www.sharkdefenders.com/2012/07/pirates-busted-for-poaching-sharks-in.html>

¹⁰ Islands Business. EU boat fined US\$1m for illegally fishing in Nauru, listopad 2013. <http://www.islandsbusiness.com/2013/11/business-intelligence/eu-boat-fined-us1m-for-illegally-fishing-in-nauru/>

¹¹ Komisja ds. Rybołówstwa na Zachodnim i Środkowym Pacyfiku (WCPFC) http://www.wcpfc.int/record-fishing-vessel-database?flag=All&field_vessel_submitted_by_ccm_value=All&type=All&name=albatun+tres&ircs=&win=&vid=&imo=; http://iss-foundation.org/2014/05/02/researchers-work-toward-bycatch-mitigation-amongst-an-active-crew-of-fishermen-and-amongst-the-sharks/

¹² Atuna.com <http://www.atuna.com/index.php/2-news/1529-the-world-s-top-10-biggest-purse-seiners>

¹³ IATTC, Baza danych statków. <http://www.iatcc.org/VesselRegister/VesselList.aspx?List=AcPS&Lang=ENG>

¹⁴ Komisja ds. Rybołówstwa na Zachodnim i Środkowym Pacyfiku (WCPFC) <https://www.wcpfc.int/system/files/EB-WP-08%20ISSF%20bycatch%20mitigation%20cruise%20WCPO.pdf>

¹⁵ Strony w Porozumieniu Nauru (PNA) PNA Office Presents Solution To Tuna Overfishing: Stop Fad Fishing On High Seas, Limit Fishing On High Seas, No More Foreign Fishing Vessels, 2013. <http://www.pnatuna.com/node/16>; FIS Austria. <http://www.fis.com/fis/worldnews/worldnews.asp?l=e&country=0&special=&monthyear=&day=&id=39385&ndb=1&df=0>; Island Business, EU stands accused: PNA, wrzesień 2013. <http://www.islandsbusiness.com/news/pacific-region/2726/eu-stands-accused-pna/>; The Sydney morning Herald, Fish fight crucial to survival of islanders, listopad 2009. <http://www.smh.com.au/environment/fish-fight-crucial-to-survival-of-islanders-20091129-jyuc.html>

¹⁶ FishSubsidy, Albatun Tres – dotacje dla statku. <http://fishsubsidy.org/ES/vessel/ESP000026123/albatun-tres>

¹⁷ Greenpeace International, Czarna lista statków. <http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/pirate-fishing/Blacklist1/Browse-Greenpeace-Blacklist/>

¹⁸ Raport Profundo, Direct and indirect support to Spanish tuna Companies; FishSubsidy. Albatun Tres — dotacje dla statku. <http://fishsubsidy.org/ES/vessel/ESP000026123/ALBATUN%20TRES>

¹⁹ National Geographic, Pacific Nation Bans Fishing in One of World's Largest Marine Parks, czerwiec 2013. <http://news.nationalgeographic.com/news/2014/06/140616-kiribati-marine-park-commercial-fishing-ocean-protection/>

²⁰ Liam Campling, FFA Fisheries Trade Briefing, maj 2008. http://www.ffa.int/system/files/FFA%20Fisheries%20Trade%20News%20May%202008_0.pdf

²¹ Parlevliet & Van der Plas, oficjalna strona internetowa. <http://www.pp-group.nl/Fishing/Pelagic.aspx>

²² JaapJan Zeeberg, Ad Corten, Erik de Graaf, Bycatch and release of pelagic megafauna in industrial trawler fisheries off Northwest Africa. Nature: Elsevier – Fisheries Research 78 (2006) 186–195. http://jzeebe1.home.xs4all.nl/Mauritanie_Zeeberg.pdf

²³ FAO 2011, Raport Grupy Roboczej FAO ds. oceny małych gatunków pelagicznych u wybrzeży północno-zachodniej Afryki, Banjul, Gambia, 18-22 maja 2010.

²⁴ Moore, J. Regional Assessment West Africa. Duke Center for Marine Conservation. <http://bycatch.nicholas.duke.edu/regions/WestAfrica/W%20Africa.pdf>

²⁵ Czerwona Lista Zagrożonych Gatunków IUCN, 2012, luty 2014. <http://www.iucnredlist.org/search>

²⁶ Pelagic Freezer-trawler Association [Stowarzyszenie Pelagicznych Trawlerów-zamrażalni]. Catch & Care. <http://www.pelagicfish.eu/species>

²⁷ Rejestr floty rybackiej UE <http://ec.europa.eu/fisheries/fleet/>

²⁸ Atlantic Dawn: The Ship from Hell. <http://britishseafishing.co.uk/atlantic-dawn-the-ship-from-hell/>

²⁹ The Guardian, For the concerned fish eater: a guide to what's safe, what's healthy, and what's sustainable, wrzesień 2005. <http://www.theguardian.com/environment/2005/sep/13/organics.food>

³⁰ Raport Naukowo-badawczej grupy roboczej IX. Raport na temat ostroboka, Aneks SWG-10-03. <https://s3.amazonaws.com/s3.documentcloud.org/documents/286501/sprfmo-jack-mackerel-subgroup-report2011.pdf>

³¹ Raport Profundo, Direct and indirect EU support for the members of the Pelagic Freezer-trawler Association (PFA), listopad 2011. <http://www.greenpeace.nl/Global/nederland/report/2011/Direct%20and%20indirect%20EU%20support%20PFA.pdf>

³² NZFarmer, Indonesian fishermen claim exploitation, listopad 2013. <http://www.stuff.co.nz/business/farming/9432480/Indonesian-fishermen-claim-exploitation>

³³ Lloyds. <http://www.lloydslistintelligence.com>

³⁴ NZFarmer, Indonesian fishermen claim exploitation, listopad 2013. <http://www.stuff.co.nz/business/farming/9432480/Indonesian-fishermen-claim-exploitation> W artykule znajdują się informacje na temat gatunków, łowisk, praw człowieka i historii firmy.

³⁵ NZFarmer, Indonesian fishermen claim exploitation, listopad 2013. <http://www.stuff.co.nz/business/farming/9432480/Indonesian-fishermen-claim-exploitation> W artykule znajdują się informacje na temat gatunków, łowisk, praw człowieka i historii firmy.

³⁶ NZFarmer, Indonesian fishermen claim exploitation, listopad 2013. <http://www.stuff.co.nz/business/farming/9432480/Indonesian-fishermen-claim-exploitation> W artykule znajdują się informacje na temat gatunków, łowisk, praw człowieka i historii firmy.

³⁷ World Fishing Today, Statki rybackie, LL 628 - ATLANTIC GRUNDSUND - TrawlIMO: 8805468. http://www.worldfishingtoday.com/fishingboatinfo/default.asp?mode=kutter_3&kutterId=5199

³⁸ Njord. Råkfisket i Sverige, ETIKETTARKIV: LL 628 ATLANTIC <http://fiske.zaramis.se/tag/ll-628-atlantic/>

³⁹ Szwedzka Agencja zarządzania zasobami morskimi i wodnymi

⁴⁰ Brotten i - skövlarna av västkustens havsreservat <http://www.greenpeace.org/sweden/Global/sweden/hav/dokument/2012/Brotten%20i%20Bratten%20Greenpeacegranskning%202012%20FINAL.pdf>

- 41 Lansstyrelsen Vastra Gotaland. <http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/SiteCollectionDocuments/sv/djur-och-natur/skyddad-natur/natura-2000/Bratten.pdf>
- 42 ICES Advice 2013 rozdział 6. <http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2013/2013/pand-sknd.pdf>
- 43 Komisja Europejska, Sciences for environment policy. http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/306na4_en.pdf
- 44 Komisja Europejska, Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF) REVIEW OF SCIENTIFIC ADVICE FOR 2013 – CZ. 2 (STECF-12-08) http://stecf.jrc.ec.europa.eu/documents/43805/384539/2012-07_STECF+12-08+-Review+of+advice+for+2013+-+part+2_JRC73064.pdf
- 45 Greenpeace, Fiskare som fuskar, grudzień 2012. http://www.greenpeace.org/sweden/Global/sweden/hav/dokument/2012/Greenpeace%20-%20Fiskare%20som%20fuskar_small.pdf
- 46 My news desk, Ny studie från HaV: Överetablering av företag i svenskt fiske, lipiec 2014. <http://www.mynewsdesk.com/se/havochvatten/pressreleases/ny-studie-fraan-hav-oeveretablering-av-foeretag-i-svenskt-fiske-1015502>
- 47 Dyrektywa Rady 2003/96/EC z dnia 27 października 2003 w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej.
- 48 Strona internetowa statku Cornelis Vrolijk. http://www.cornelisvrolijk.eu/5_menu_41_.html
- 49 The Land Magazine, Selling the Silver: the enclosure of the UK's fisheries. <http://www.thelandmagazine.org.uk/articles/selling-silver-enclosure-uks-fisheries>
- 50 Uniwersytet w Bristolu, Cytat z artykułu: Cardwell, EJ & Gear, R 2013, 'Transferable quotas, efficiency and crew ownership in Whalsay, Shetland'. Marine Policy, tom 40. str. 160-166. <http://www.bristol.ac.uk/law/people/emma-j-cardwell/pub/14946189>
- 51 Ministerio de Agricultura, Boletín Oficial Del Estado, kwiecień 2014. <http://www.boe.es/boe/dias/2014/04/10/pdfs/BOE-A-2014-3867.pdf>
- 52 Lista De Beneficiarios De La Financiación De La Ue, A Través Del Instrumento Financiero De Orientación De La Pesca, wrzesień 2009. <http://www.magrama.gob.es/pesca/pags/FEP/IniComunitariaTransparencia/Transparencia%20IFOP%2030-09-2009.pdf>
- 53 Ministerio de Agricultura, marzec 2006. http://www.ayudas.net/descarga.php?id=9950&doc=BOE20060303Concesion_1.pdf&TIPO=NOR_&DESCARGA=1&IDUusuario=1&Seg=223USBGDQP
- 54 Diário da República, 2. série — N.º 40, luty 2013. <http://dre.pt/pdf2sdip/2013/02/040000000/0752407527.pdf>
- 55 Kanadyjski Departament Rybołówstwa i Oceanów, Pozwy NAFO, 2014. <http://www.dfo-mpo.gc.ca/international/mcs-citations-eng.htm>
- 56 Hampidjan's Newsletter about Fishing and Fishing Technology, Faroese Flagship sets record on redfish, wrzesień 2006. http://www.hampidjan.com/media/PDF/Pdfs_Hampidjan_newsletter_sept06_EN.pdf
- 57 FishSubsidy, Franca Morte – dotacje dla statku. <http://fishsubsidy.org/PT/vessel/PRT000023094/franca-morte>
- 58 SAPMER, strona internetowa firmy. <http://www.sapmer.com/tuna-purse-seiners.html>; Dane o położeniu statku zaczerpnięte z jego systemu automatycznej identyfikacji AIS i przetworzone przez 'navama® - technologia dla natury' <http://navama.com/>
- 59 SAPMER, strona internetowa firmy. http://www.sapmer.com/Fishing_zones.html oraz strona internetowa Stop Illegal Fishing. http://www.stopillegalfishing.com/sifnews_article.php?ID=67#sthash.tEZ8GrCy.dpuf
- 60 Od 2008 roku Sapmer zbudował 7 dużych statków, 2 znajdują się jeszcze w stoczni, a firma oznajmiła, że chce zbudować kolejnych 10, które będą prowadzić połowy na Pacyfiku pod banderą Papui-Nowej Gwinei.
- 61 Baza danych IOTC. <http://www.iotc.org/>
- 62 CRISLA, Mayotte, des pêcheurs en colère contre la politique européenne, czerwiec 2014. <http://www.crisla.org/spip.php?article239>
- 63 Informacje pochodzą ze strony MOODY MARINE LTD, od Regionalnej Organizacji ds. Zarządzania Rybołówstwem na Południowym Pacyfiku (SPRFMO), z Greenpeace.org oraz ze strony Edepot: http://www.msc.org/track-a-fishery/fisheries-in-the-program/certified/north-east-atlantic/pelagic-freezer-trawler-association-ne-atlantic-mackerel/assessment-downloads-1/23042009_PCDR.pdf; http://www.msc.org/track-a-fishery/fisheries-in-the-program/certified/north-east-atlantic/pelagic-freezer-trawler-association-atlanto-scandian-herring/assessment-downloads-1/20120607_SR.pdf; <http://www.southpacificrfmo.org/assets/Chilean-Jack-Mackerel-Report-and-Papers/Chilean-Jack-Mackerel-WkShop-Presentations-Santiago/17.Union%20Europea.Jack%20mackerel%20workshop%20Corten.pdf> <http://www.greenpeace.org/africa/en/Press-Centre-Hub/Press-releases/Massive-plunder-of-Africans-future/> oraz <http://edepot.wur.nl/148545>;
- 64 Raport Profundo. Company structures, financing and costs of Dutch pelagic freezer trawler companies, maj 2011. https://www.greenpeace.de/sites/www.greenpeace.de/files/Company_structures__financing_and_costs_of_Dutch_PFA_companies_May_2011_0.pdf
- 65 Raport Naukowo-badawczej grupy roboczej IX. Raport na temat ostroboka, Aneks SWG-10-03. <https://s3.amazonaws.com/s3.documentcloud.org/documents/286501/sprfmo-jack-mackerel-subgroup-report2011.pdf>
- 66 Raport Greenpeace o Afryce zachodniej w 2010, <http://www.lloydslistintelligence.com>
- 67 Pelagic Freezer-trawler Association [Stowarzyszenie Pelagicznych Trawlerów-zamrażalni]. Catch & Care. <http://www.pelagicfish.eu/species>
- 68 Raport Naukowo-badawczej grupy roboczej IX. Raport na temat ostroboka, Aneks SWG-10-03. <https://s3.amazonaws.com/s3.documentcloud.org/documents/286501/sprfmo-jack-mackerel-subgroup-report2011.pdf>
- 69 Raport Profundo. Tax and employment practices of PFA companies in the Netherlands, 3 czerwca 2013. Niepublikowany.
- 70 Strona Ministerstwa. <http://naturerhverv.dk/fiskeri/fiskeristatistik/statistik-for-fiskeriets-regulering/iok-og-fka-fartoejers-andele-og-landinger-2014/>
- 71 Greenpeace, Fishing capacity and excess capacity in six European prototype fisheries from a stock perspective, 2013.
- 72 Thurstan et. al. The effects of 118 years of industrial fishing on UK bottom trawl fisheries. Nature Communications Tom: 1, Numer artykułu: 15. Opublikowany 4 maja 2010.
- 73 Seas at Risk, Moving Towards Low Impact Fisheries In Europe Policy Hurdles & Actions, 2009.
- 74 Z dokumentu ICES z czerwca 2014 - stwierdza on, że całkowity przyłów w 2013 to 45,5kt, i ocenia się, że 12,9kt zostało wyrzucanych. $(12,9/45,5)*100 = 28,35\%$
- 75 Greenpeace, Fishing capacity and excess capacity in six European prototype fisheries from a stock perspective, 2013.
- 76 Food Certification International Ltd (FCI), listopad 2013. http://www.msc.org/track-a-fishery/fisheries-in-the-program/certified/north-east-atlantic/dfpo-denmark-saithe/assessment-downloads-1/20131105_SR_V4_SAI142.pdf
- 77 Food Certification International Ltd (FCI), sierpień 2013. http://www.msc.org/track-a-fishery/fisheries-in-the-program/certified/north-east-atlantic/dfpo_denmark_north_sea_skagerrak_haddock/assessment-downloads-1/20130806_SR_HAD242.pdf
- 78 Komisja OSPAR. http://www.ospar.org/content/content.asp?menu=00180302000014_000000_000000
- 79 Fiskeriets Økonomi, 2012. FOI
- 80 Fiskeriets Økonomi, 2012. FOI
- 81 Baltic Atlant Shipping. <http://www.balticatlant.eu/index.php?cont=fleet>
- 82 Batlanta, strona internetowa firmy. <http://www.batlanta.lt/>
- 83 Balsas. Euro sąžinėLietuvos verslasPasaulio verslasSėkmės istorijosEuroefektasMano kišenė„Balsas.lt savaitė“ Ispanijos „Lispa Holdings“ įsigijo Klaipėdos bendrovės akciją, styczeń 2014. <http://www.balsas.lt/naujiena/770152/ispanijos-lispa-holdings-isigijo-klaipedos-bendroves-akciju>
- 84 Ekonomika.lt, Spanish lisp Holdings acquired the shares of the company in Klaipeda, styczeń 2014. <http://translate.google.com/translate?hl=de&sl=auto&tl=en&u=http%3A%2F%2Fwww.ekonomika.lt%2Fnaujiena%2Fispanijos-lispa-holdings-isigijo-klaipedos-bendroves-akciju-46996.html>
- 85 Informacje z hiszpańskiego rejestru firm registry elnforma, www.einforma.com, z dnia 16 stycznia 2014.
- 86 Undercurrent News. Whitefish supply giant restructuring. <http://www.undercurrentnews.com/2013/01/07/whitefish-supply-giant-restructuring/>
- 87 Batlanta, strona internetowa firmy. <http://www.batlanta.lt/production-from-atlantic-ocean>
- 88 Greenpeace, The plunder of a nation's birthright, marzec 2012. <http://www.greenpeace.org/africa/Global/africa/publications/oceans/ThePlunderOfANationsBirthright.pdf>
- 89 Zobacz stronę Delfi Verslas: <http://www.delfi.lt/verslas/transportas/priverstine-lietuvos-jurininku-zvejyba-afrikoje-kulku-krusoje.d?id=59231399>, <http://www.jura24.lt/lt/naujienos/uostas/jurininko-didziosios-metu-ventes-be-algos-398656/psl-1> oraz anonimowe komentarze: (ref: <http://rekvizitai.vz.lt/imone/batlanta/atsiliepimai/>) (Ref: <http://www.delfi.lt/verslas/transportas/priverstine-lietuvos-jurininku-zvejyba-afrikoje-kulku-krusoje.d?id=59231399>).
- 90 Zobacz stronę Delfi Verslas: <http://www.delfi.lt/verslas/transportas/priverstine-lietuvos-jurininku-zvejyba-afrikoje-kulku-krusoje.d?id=59231399>
- 91 Zobacz stronę Delfi Verslas: <http://www.delfi.lt/verslas/transportas/priverstine-lietuvos-jurininku-zvejyba-afrikoje-kulku-krusoje.d?id=59231399>
- 92 Międzynarodowa Federacja Pracowników Transportu, Kraje oferujące tanie bandery. <https://www.itfglobal.org/flags-convenience/flags-convenience-183.cfm>
- 93 Baza danych Loyds. <http://www.lloydslistintelligence.com>
- 94 Zobacz stronę Seaweb: www.seaweb.org

- ⁹⁵ Mark Dickey-Collas, An investigation of seasonal and annual catches and discards of the Dutch pelagic freezer-trawlers in Mauritania, Northwest Africa. *Nature: Elsevier – Fisheries Research* 78 <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S016578360500295X>; *Visserijnieuws*, wrzesień 2014. <http://www.visserijnieuws.nl/>; *Waarbenijj.nu*, wrzesień 2011. <http://petertanis.waarbenijj.nu/>
- ⁹⁶ Baza danych Loyds. <http://www.lloydslistintelligence.com>
- ⁹⁷ Raport Naukowo-badawczej grupy roboczej IX. Raport na temat ostroboka, Aneks SWG-10-03. <https://s3.amazonaws.com/s3.documentcloud.org/documents/286501/sprfmo-jack-mackerel-subgroup-report2011.pdf>
- ⁹⁸ N24-Nachrichten: <http://www.n24.de/n24/Nachrichten/Wirtschaft/d/1705298/580-000-euro-geldstrafe-fuer-deutschen-fischkutter.html>; <http://blacklist.greenpeace.org/1/vessel/show/230-maartje-theadora>
- ⁹⁹ Pelagic Freezer-trawler Association [Stowarzyszenie Pelagicznych Trawlerów-zamrażalni]. *Catch & Care*. <http://www.pelagicfish.eu/species>
- ¹⁰⁰ *New York Times*, Carey Goldberg, A Coastal War Flares over a Super trawler, październik 1997. <http://www.nytimes.com/1997/10/16/us/a-coastal-war-flares-over-a-supertrawler.html>
- ¹⁰¹ *The Sydney Morning Herald*, Banned super-trawler in new troubled waters, kwiecień 2013. <http://www.smh.com.au/environment/banned-supertrawler-in-new-troubled-waters-20130419-2i4j4.html>
- ¹⁰² Raport Naukowo-badawczej grupy roboczej IX. Raport na temat ostroboka, Aneks SWG-10-03. <https://s3.amazonaws.com/s3.documentcloud.org/documents/286501/sprfmo-jack-mackerel-subgroup-report2011.pdf>
- ¹⁰³ Companies in the UK. <http://www.companiesintheuk.co.uk/ltd/onward-fishing-company>
- ¹⁰⁴ Mac Alister Elliott And Partners Ltd, Report For Uk Fisheries Ltd/Dffu /Doggerbank Cod (Gadus Morhua), Haddock (Melanogrammus Aeglefinus) And Saithe (Pollachius Virens) Fishery, luty 2013. http://www.msc.org/track-a-fishery/fisheries-in-the-program/certified/north-east-atlantic/uk_fisheries_dffu_doggerbank_northeast_arctic_cod_haddock_saithe/assessment-downloads-1/20130321_SR_COD247.pdf
- ¹⁰⁵ Macalister Elliott And Partners Ltd. http://www.msc.org/track-a-fishery/fisheries-in-the-program/certified/north-east-atlantic/uk_fisheries_dffu_doggerbank_northeast_arctic_cod_haddock_saithe/assessment-downloads-1/20130321_SR_COD247.pdf
- ¹⁰⁶ Gov.uk, Departamentu ds. Środowiska, Żywności i Spraw Wsi. <https://www.fqaregister.service.gov.uk/browse#tabs=2>
- ¹⁰⁷ Baza danych Det Norske Veritas. <https://exchange.dnv.com/exchange/main.aspx?extool=vessel&vesselid=17106>
- ¹⁰⁸ The center for public integrity, 'Free-for-all' decimates fish stocks in the southern Pacific, styczeń 2012. <http://www.publicintegrity.org/2012/01/25/7900/free-all-decimates-fish-stocks-southern-pacific>
- ¹⁰⁹ SPRFMO. <https://www.southpacificrmo.org/assets/Commission-Meeting-2nd/Comm-02-report/Annex-G-CMM-2.-01-Trachurus-Murphyi.pdf>
- ¹¹⁰ *Global Post*. Chile's indie fishermen say new law favors big business, maj 2013. <http://www.globalpost.com/dispatches/globalpost-blogs/rights/chile-new-fishing-law-favors-big-business>; *World fishing and aquaculture*, A new kind of future, sierpień 2013. <http://www.worldfishing.net/news101/regional-focus/a-new-kind-of-future>; *International Consortium of investigate journalists*. 'Free-for-all' decimates fish stocks in the southern Pacific, styczeń 2013. <http://www.icij.org/project/looting-seas-iii/free-all-decimates-fish-stocks-southern-pacific>; *oraz artykuł Merco Press*, 2014. <http://en.mercopress.com/2014/06/09/jumbo-squid-catches-dispute-in-chile-lawmakers-admit-artisanal-fishing-should-have-the-upper-hand>; <http://en.mercopress.com/2014/07/07/flying-squid-controversy-in-chile-between-artisanal-fishermen-and-industry>
- ¹¹¹ Kevin Bailey, Description And Surface Distribution Of Juvenile Peruvian Jack Mackerel, *Trachurus Murphyi*, Nichols From The Subtropical Convergence Zone Of The Central South Pacific. <http://fishbull.noaa.gov/872/bailey.pdf>
- ¹¹² SPRFMO, Pierwsze zebranie Komitetu Naukowego, La Jolla, Stany Zjednoczone Ameryki, 21-27 października 2013. SC-01-23 Revisions to Jack Mackerel Species Profile, październik 2013.
- ¹¹³ SPRFMO, Pierwsze zebranie Komitetu Naukowego, La Jolla, Stany Zjednoczone Ameryki, 21-27 października 2013.
- ¹¹⁴ Międzynarodowa Federacja Pracowników Transportu, Tanie bandery. <http://www.itfglobal.org/flags-convenience/flags-convenience-183.cfm>
- ¹¹⁵ Tryggmat, A "Brief" Analysis "Of" "Eu" "Luu" "Listed" Countries "Fishing" Vessels. <http://tryggmat.no/wp-content/uploads/2012/11/121115-EU-IUU-country-vessel-lists.pdf>
- ¹¹⁶ CCAMLR, Komitet Naukowy do spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki, Raport z 26 zebrania Komitetu Naukowego, październik 2007. <https://www.ccamlr.org/en/system/files/e-sc-xxvi.pdf>
- ¹¹⁷ SPRFMO. <http://www.southpacificrmo.org/assets/Commission-Meeting-2nd/CTC-01/CTC-01-09-Draft-IUU-List.pdf>
- ¹¹⁸ *Revista Puertos Navieras*. <http://www.puertossynavieras.es/noticias.php/Pto-Marin-pesca-congelada-Malvinas/28992>
- ¹¹⁹ Ministerio de Agricultura, BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO, kwiecień 2014. <http://www.boe.es/boe/dias/2014/04/10/pdfs/BOE-A-2014-3867.pdf>
- ¹²⁰ *Noticias Jurídicas*, Base de Datos de Legislación. http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/res290212-aaa.html; Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, dokument dostępny na stronie: http://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-2748
- ¹²¹ Cluster Marítimo Espagnol, Pesqueros gallegos de NAFO se desplazan a las Malvinas por la falta de ayudas para el amarre, 2013. <http://www.clustermaritimo.es/web/2013/01/15/pesqueros-gallegos-de-nafo-se-desplazan-a-las-malvinas-por-la-falta-de-ayudas-para-el-amarre>
- ¹²² Gruppo Pesmar. <http://www.pesmar.es/zonas-de-pesca/>
- ¹²³ J.M. Portela, G.J. Pierce, J.L. del Río, M. Sacau, T. Patrocinio, R. Vilela (2012). Preliminary description of the overlap between squid fisheries and VMEs on the high seas of the Patagonian Shelf. *Fisheries Research* 01/2010; DOI:10.1016/j.fishres.2010.06.009.
- ¹²⁴ Fuller, Susanna D. *How We Fish Matters: Addressing the Ecological Impacts of Canadian Fishing Gear*. 2008 Ecology Action Centre, Living Oceans Society, and Marine Conservation Biology Institute, http://www.mcbi.org/what/what_pdfs/HowWeFish.pdf
- ¹²⁵ Mahoney Stevens, Commercially Important Atlantic Flatfishes. Raport końcowy, 25 czerwca 2004. Aktualizacja o stanie stad, Styczeń 4, 2011. Monterey Bay Aquarium - Seafood Watch - Seafood Report, 45 pp. – dostępne na stronie - http://www.montereybayaquarium.org/cr/SeafoodWatch/web/sfw_factsheet.aspx?fid=276
- ¹²⁶ SUZUKI, *Dragging Our Assets: Toward an Ecosystem Approach to Bottom Trawling in Canada*. 2007 David Suzuki Foundation by Scott Wallace. http://www.davidsuzuki.org/publications/downloads/2007/DSF_DraggingAssets.pdf
- ¹²⁷ DFO: Scotian Shelf: An Atlas of Human Activities, <http://www.mar.dfo-mpo.gc.ca/e0009631>
- ¹²⁸ ICES Advice 2013, Book 1. Vulnerable deep-water habitats in the NEAFC Regulatory Area, czerwiec 2013. http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2013/Special%20requests/NEAFC_Vulnerable_deep-water_habitats.pdf; Raport ICES WGDEC 2013. http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Expert%20Group%20Report/acom/2013/WGDEC/ExSumm_wgdec.pdf; ICES Advice 2013, Book 1. Assessment of the list of VME indicator species and elements, czerwiec 2013. http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2013/Special%20requests/NEAFC_VME_%20indicator_%20species_%20and_elements.pdf
- ¹²⁹ FishSubsidy, Playa de Tambo – dotacje dla statku. <http://fishsubsidy.org/ES/vessel/ESP000015268/PLAYA%20DE%20TAMBO>
- ¹³⁰ Kanadyjski Departament Rybołówstwa i Oceanów, Pozwy NAFO, 2014. <http://www.dfo-mpo.gc.ca/international/mcs-citations-eng.htm>
- ¹³¹ Baza danych Infoveriti. <http://www.infoveriti.pl/firma-krs/Atlantex,Warszawa,Raport,o,firmie,KRS,0000187269.html>
- ¹³² People in Business. <http://neurobiz.pl/lwb/business/finance/atlantex-spolka-z-ograniczona-odpowiedzialnoscia-187269>
- ¹³³ Baza danych Republiki Cypru. <https://efiling.drcor.mcit.gov.cy/DrcorPublic/SearchResults.aspx?name=ESJA+SHIPPING+LIMITED&number=199033&searchtype=optStartMatch&index=1&lang=EN&tname=%25&sc=1>
- ¹³⁴ Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. http://www.ms.gov.pl/en/p/msz_en/ministry/diplomatic_protocol/foreign_missions_and_consular_posts_in_poland/consular_posts/consular_posts
- ¹³⁵ Thule investments, Blue Wave Sold To Saga Seafood Ltd, sierpień 2013. <http://www.thuleinvestments.is/blue-wave-sold-saga-seafood-ltd>
- ¹³⁶ Undercurrent News, Former Samherji manager buys Mauritania trawler. <http://www.undercurrentnews.com/2013/09/06/former-samherji-manager-buys-mauritania-trawler/>
- ¹³⁷ Baza danych Loyds. <http://www.lloydslistintelligence.com/lint/vessels/overview.htm?vesselid=217163>
- ¹³⁸ <https://www.ccamlr.org/en/node/82317>
- ¹³⁹ FAO 2011, Raport Grupy Roboczej FAO ds. oceny małych gatunków pelagicznych u wybrzeży północno-zachodniej Afryki, Banjul, Gambia, 18-22 maja 2010.
- ¹⁴⁰ Greenpeace, West African communities rally against monster boats, wrzesień 2013. <http://www.greenpeace.org/international/en/news/Blogs/makingwaves/west-african-communities-rally-against-monster-boats/blog/46548/>
- ¹⁴¹ Międzynarodowa Federacja Pracowników Transportu, Kraje oferujące tanie bandery. <https://www.itfglobal.org/flags-convenience/flags-convenience-183.cfm>
- ¹⁴² Baza danych Loyds. <http://www.lloyds-list-intelligence-vessel-report-for-saga-gdy-150>
- ¹⁴³ Greenpeace, The Plunder of a nation's birthright. The fishing license scandal: a drama in five acts, marzec 2012. <http://transparentsea.co/images/8/80/ThePlunderOfANationsBirthright.pdf>
- ¹⁴⁴ INPESCA. <http://www.inpesca.com/inpesca/dm/presentation.asp?nombre=2086&sesion=1347>
- ¹⁴⁵ INPESCA. <http://www.inpesca.com/english.asp>
- ¹⁴⁶ AATUNA.COM <http://www.atuna.com/index.php/2-news/1529-the-world-s-top-10-biggest-purse-seiners>

- ¹⁴⁷ Dane na temat flot z: http://www.pevaeche.com/wp-content/uploads/fleet_sustainability_control.pdf
- ¹⁴⁸ Dagorn L., Holland K.N., Restrepo V. & Moreno G. Is it good or bad to fish with FADs? What are the real impacts of the use of drifting FADs on pelagic marine ecosystems? *Fish and Fisheries* , 2013, 14, 391–415
- ¹⁴⁹ Greenpeace International, Czarna lista statków. <http://blacklist.greenpeace.org/1/vessel/show/213-txori-argi>
- ¹⁵⁰ Undercurrent News. <http://www.undercurrentnews.com/2013/07/23/spanish-tuna-vessel-settles-iuu-case-with-mozambique/>
- ¹⁵¹ Eksperckie naukowe grupy doradcze IOTC. <http://www.iotc.org/documents/communication-mozambique-regarding-resolution-case-txori-argi-fishing-vessel>
- ¹⁵² Undercurrent News. <http://www.undercurrentnews.com/2013/07/23/spanish-tuna-vessel-settles-iuu-case-with-mozambique/>
- ¹⁵³ Stop illegal fishing, The Spanish flagged vessel Txori Argi has been charged for illegal fishing in Mozambique EEZ. Zobacz na stronie: http://www.stopillegalfishing.com/sifnews_article.php?ID=83#sthash.RtBk007f.dpuf
- ¹⁵⁴ FishSubsidy, Txori Argi - dotacje dla statku. <http://fishsubsidy.org/ES/vessel/ESP000025900/txori-argi>
- ¹⁵⁵ Boletín Oficial del País Vasco, 25 maja 2006. Dostępne na: www.euskadi.net/cgi-bin/k54/ver_c?CMD=VERDOC&BASE=B03A&DO CN=000068780&CONF=/config/k54/bopv_c.cnf

Autorzy:

Europejski Zespół ds. Mórz i Oceanów,
Greenpeace

Projekt graficzny:

Free Range Studios
www.freerange.com

Zdjęcie na okładce:

© Kate Davison / Greenpeace

**Opublikowano w listopadzie 2014
Greenpeace Polska**

Altowa 4, 02-386 Warszawa
www.greenpeace.pl
facebook.com/greenpeacepl
twitter.com/greenpeace_pl
arktyka@greenpeace.pl

Greenpeace to międzynarodowa organizacja pozarządowa, działająca na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Organizacja koncentruje swoje działania na najbardziej istotnych, zarówno globalnych jak i lokalnych, zagrożeniach dla bioróżnorodności i środowiska. Aby zachować swoją niezależność, organizacja nie przyjmuje dotacji od rządów, partii politycznych i korporacji. Działania finansowane są dzięki wsparciu indywidualnych darczyńców. W Polsce Greenpeace działa od 2004 roku. Siedziba biura znajduje się w Warszawie.

